

Brassói Lapok

XL. évfolyam
195 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda

1934. évi augusztus 29

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK ÉRMIHÁLYFALVÁT!

Kisebbségi kulturmegmozdulás

Brassó mozgalmas vasárnapja

Miért ne lehetne ebből a városból a „román Genf”: az országos kongresszusok állandó székhelye
Részletes beszámoló a nagy nap eseményeiről

Brassó, augusztus 28.

Brassónak nyáron mindig meglehetősen nagy idegenforgalma van. Ünnepeken az idegen arcok száza, sőt talán ezrei öntik el a város utcáit, a környékbeli kirándulohelyeket és a távolabbi hegyeket is. Az elmúlt vasárnap azonban idegenforgalmi szempontból is kiemelkedett a megszokott napok, sőt ünnepek közül Brassó valósággal zsúfolt volt, annyira zsúfolt, hogy néhol a vendéglátó bennszülöttek között fellépett a zavar és fejevesztettség.

Országos jelentőségű gyűlések, kimagasló sportesemények, részben már megkezdődött, részben most induló szakkongresszusok vonzották ide Erdély minden részéből és az Ókírályságból is a vendégeket. A brassói magyarságnak külön is nagy napja és sok vendége volt, az előkelő löversenyek magas méltóságokat és nemzetiségi válogatás nélkül jelentős tömeget, a sütőipari kongresszus a szakma országos kiküldöttait, a készülő református leányszövetségi és táncbanári nagygyűlés pedig a szálláscsinálókat foglalkoztatta vasárnap Brassóban. A rendeződők, kirándulók, nyaralók már fel sem tűntek, számfeleltiekké váltak a felvonult hatalmas tömegben.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület vándorgyűlésének és az ezzel kapcsolatos orvoskongresszusnak a jelentőségét szinte fölösleges különösebben az olvasók figyelmébe ajánlani. Az egyesület népszerű előadásait szokatlannul nagy érdeklődő tömeg látogatta, a tudományos előadások pedig olyan kérdésekről szóltak és olyan magas szinten mozgottak, hogy a kisebbségi orvosok kar — általános vélemény szerint — nagyon sokat nyert a gyűlés itteni megrendezésénél. Huzella Tinádar dr. budapesti tudósnak az újabb biológiai kutatások eredményeiről tartott előadása pedig külön is élmény volt az orvosoknak és az érdeklődő közönségnek egyaránt, hiszen aligha lehet alkalma gyakran Erdélynek ahhoz, hogy európai hírű tudóstól és feltalálótól elsőkézből és szinte első helyen értesüljön a legfrissebb és egyben a legérdekesebb orvostani kutatások eredményeiről. Brassó London, Páris és Brüsszel után a negyedik helyre került ebben az értelemben s azt a tényt külön is értékelni lehet hogy a nagyszámú hallgatóság személyesen látta és hallgatta a nemzetközi orvoshirességek egyik igazán kimagasló alakját.

*

A kongresszusok és sportesemények más jelentősége eléggé kidomborodik alábbi beszámolóinkból. Valamit azonban ki kell

még hangsúlyoznunk ezzel a zsúfolt vasárnapkal kapcsolatban. Véletlenül, minden tervszerűség és megrendeztettség nélkül úgy alakult a helyzet, hogy Brassó a kongresszusok városává lett — egy napra, illetve egy hétre, egyelőre. Miért nem adná ez a véletlenül kialakult tény azt a gondolatot az illetékeseknek, hogy Brassó teroszerűen, előkészülettel valóban a romániai kongresszusok városává anassa — egész évre. Miért ne lehetne Brassóból a „román Genf”? Három nemzetiségből összetevődő lakossága, nagyszerű fekvése, télen és nyáron egyaránt felbecsülhetetlen értékű klímája, tudományos és társadalmi szempontból egyaránt nevezetes történelmi múltja, megfelelő szállodái és vendéglői nemcsak lehetővé teszik ezt,

hanem egyenesen megkövetelik.

Az elsőrendű előfeltételek mind megvannak, a másodrendűek pedig megteremthetők. Vasárnap még a pontos kiszolgálásáról híres Korona-étteremben is zavar és kapkodás volt s a rendtelenségig zsúfoltak voltak a többi jobb vendéglők is. A szállodákban sehol sem volt hely s az utcákon soha nem észlelt színes forgalom volt. Nem ment minden úgy, hogy elbájozhatta volna a vendégeket, hiányzott az idegenek fogadására felkészült rendezettség, tervszerűség, tudatosság és pontosság. Ez azonban mind megteremthető egy kis ráfigyeléssel, irányítással, sőt szinte megjön magától is, ha a brassói szállodák, vendéglők, szórakozóhelyek látják, hogy állandóan és egyre több látogatóra,

vendégre kell előkészülniök.

Egy volt, ami nem hiányzott, de bár hiányzott volna: a drágaság! Brassó olyan drága volt, mint mindig is szokott lenni, drágább, mint a legelőkelőbb nemzetközi szórakozó és üdülőhelyek.

Ez pedig nem nagy idegencsábító és vendégmarasztaló.

Viszont olyasmi, amelyen megint csak lehetne segíteni, ha a város vezetősége komolyan kezébe venné annak a feladatnak a megoldását, hogy Brassó valóban a „román Genf” legyen, a kongresszusok városa, idegenek kedves találkozó és üdülőhelye. Ebben az esetben az olcsóság igen jó befektetés lehetne. Sokszorosan kifizetné magát.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület ünnepségei

Az Erdélyi Múzeum Egyesület Brassóban megrendezett ezévi vándorgyűlése a kisebbségi magyarság tudományos életének megnyilvánulása volt.

Az egyesület diszülése vasárnap délelőtt 11 órakor nyílt meg. A Honterus-gimnázium disztermét egészen megtöltötte a közönség, melynek soraiban nemcsak a Múzeum Egyet tagjai, hanem Brassó érdeklődő magyar és szász közönsége is helyet foglalt.

A diszülést báró Jósika János vándorgyűlési elnök beszéde nyitja meg. Megemlékezik arról a munkáról, melyet az Erdélyi Múzeum Egyesület már 75 éve folytat igen szép eredménnyel a tudományos élet terén. Felvázolta azokat a célokat, amelyeknek megvalósítását az egyesület maga elé tűzte. Beszédében kitért a vándorgyűlés keretei között Brassóban folyó orvoskongresszusra is s leszögezte, hogy az orvoskongresszus a kisebbségi sorsban és szegénységben élő magyarság életében most még fontosabb szerepet tölt be, mint ezelőtt. Az orvoskongresszus célja, hogy azokat a kisebbségi orvosokat, akiknek nincs meg az anyagi lehetősége arra, hogy külföldi tanulmányutakat tegyenek, — tájékoztassa az orvostudomány legújabb vívmányairól.

Az elnöki megnyitó beszéd után Kántor Lajos titkár beszámolója következett. A titkár három megfogalmazott távratot olvasott fel, melyekből egyet az uralkodónak, egyet Lepardatu miniszterelnöknek, egyet pedig Lepardatu miniszternek küldött a közgyűlés. A táviratokban a diszgyűlés biztosította az uralkodót és az állam vezetőit az EME lojalitásától s jogainak méltánylását és megvédését kérte. Ezután a diszülés társelnökei dr. Szele Bélát választották meg, a brassói vándorgyűlés megrendezése terén tanúsított buzgalmaért.

Majd a különböző üdvözlések következtek. Dr. Sasu városi tanácsos, az ideiglenes városi

vezetőség elnökének nevében Brassó város üdvözlét tolmácsolta. Dr. Möckl Konrád orvos a szász evangélikus egyház nevében, dr. Péter Antal apátplébános a romániai katolikus egyház nevében, Csia Pál református lelkész a református egyház nevében, Kovács Lajos unitárius lelkész az unitárius egyház nevében és Nikodémusz Károly főesperes a brassói magyar evangélikus egyház nevében üdvözölte a diszgyűlés vezetőit és közönségét. Az üdvözlő beszédek során dr. Flechtenmacher Károly orvos az erdélyi szász orvosegyesület nevében, Teutsch Gyula a barcasági szász múzeum nevében, dr. Török Andor a székely nemzeti

múzeum és a sepsiszentgyörgyi Mikó-kollégium nevében, Szemlér Ferenc tanár a brassói magyar dalárda nevében, dr. Szele Béla a vándorgyűlés rendezősége és Brassó magyarsága nevében üdvözölte a diszgyűlést.

Az üdvözlő beszédekre báró Jósika János elnök válaszolt.

A diszgyűlés keretében ezután Maksay Albert kolozsvári református teológiai tanár tartotta meg nagy tudományos felkészültséggel összeállított előadását Körösi Csoma Sándorról.

Az előadás után az elnök bezárta a diszülést.

A Honterus-szobornál

A Honterus-gimnázium diszterméből a közönség a Fekete-templom mellett felállított Honterus-szobor mellé vonult. A szobornál báró Jósika János megemlékezett Brassó nagy reformátoráról, iskoláról, könyvtáráról és nyomdaalapítójáról, Honterus Jánosról. Rámutatott arra, hogy nemcsak a szászoknak, de egész Erdély tudományos életének kiemelkedő alakja Honterus.

Jósika beszédére dr. Möckel Konrád orvos válaszolt s meleg szavakkal köszöntö meg a Honterus szelleme előtti hódolatot.

Miután a szobrot báró Jósika megkoszorúztatta, a vándorgyűlés résztvevői a magyar evangélikus temetőbe vonultak, ahol Járosi Andor teológiai tanár szép beszéd keretében helyezte el az EME koszorúját Zajzoni Rab István sírjára. Az egyház és a csángó nép nevében Nikodémusz Károly mondott köszönetet.

A református temetőben Kis Ferenc sírját koszorúzták meg. Itt Tavasz Sándor református teológiai tanár mondott beszédet s az egyház nevében Csia Pál lelkész válaszolt.

KÖZEBED

A sarkoszoruzások után délután fél 3 órakor közebéd volt a Korona-étteremben. A közebédn mintegy százan vettek részt.

Az ebéd végeztével dr. Koleszár László kolozsvári orvos serlegavató beszédet mondott. Beszédében megemlékezett a múlt század háromszékmegei származásu nagy államférfiáról, gróf Mikó Imréről, aki az Erdélyi Múzeum Egyesületnek is alapítója volt.

A DELUTANI ÜLES

Az EME vándorgyűlése vasárnap délután 5 órakor folytatódott, ismeretterjesztő előadásokkal, a római katolikus főgimnázium rajztermében.

Dr. Szele Béla, a brassói vándorgyűlés társelnöke nyitotta meg nagy közönség jelenlétében a népszerűítő előadások sorozatát, majd dr. Tavasz Sándor a világnézet új kérdéseiről tartott előadást nagy érdeklődés mellett.

Mivel a vasárnap délutáni előadássorozat két másik előadója, dr. Balogh Arthur és dr. Szádeczky K. Gyula még nem érkezett meg, az ő

Tessék kíváncsi és eltenni!

14. sz. SZELVÉNY a B. L. augusztusi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab augusztusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 augusztus havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltatások Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10). Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lej befizeték az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Előadások egyelőre elmaradtak. Helyettük dr. Bál Kelemen kolozsvári tanár olvasta fel a tüdőre való nevelésről írott értékes értekezletét, majd dr. Küttel Lajos tartott az eugenetika kérdéseiről vetített képekkel

illusztrált előadást. Dr. Szele Béla zárószóval ért véget este 8 órakor az ismeretterjesztő előadások első sorozata.

AZ ESTI HANGVERSENY

Este fél 9 órakor hangverseny volt a Honterus disztermében.

A vasárnapi hangverseny, Brassó magyar műpártoló közönségének feledhetetlen élménye marad. A szép és gazdag műsort a Brassói Magyar Dalárda karának száma nyitotta meg. A dalárda, Lengyel L. Béla karnagy vezetésével, fegyelmezett, biztos tudással és meleg átérzéssel adta elő Móra F. — Pogatschnigg: A dal című zeneművét. Sára Nándor hegedűművész kidolgozott technikáját és játékanak finomságát, plasztikusan domborította ki Richter Pál zenefőigazgató művészi kísérete. Tutsek Piroška Sába királynőjének örökszép áriájával maradéktalan művészi élvezetet nyújtott. Tudása és előadáskészsége a budapesti sajtó egyhangú elismerése után, igazán nem szorul újabb méltatásra. Bernhardt István káprázatos technikájával, fiatalos erejével és korát meghazudtoló tudásával ismét frenetikus sikert aratott. Az Allegro barbaro ördögi változatai és Liszt: La campanellájának pergő gyöngyszemei gyönyörűen érvényesültek kristálytiszt és acélos billentése nyomán.

Tutsek Ilonka: Giordano Magdaléna áriáját énekelte. Andrea Chénier című operájából, az abszolút muzikáltság művészi átérzésével. Hangjának finom bája pompásan érvényesült

Mi az, ami bőrt üdév, frissé, fiatalossá varázsolja?

„FLOREAL” arckrém

hatása páratlan!

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

Magdoléna fájdalmasan szép áriájában.

A Brassói Magyar Dalárda vegyeskarának sikeres szereplése után Tutsek Piroška és Ilonka hatásos kettőse fejezte be a műsort. Szünni nem akaró taps, virágkosarak és ráadások forró hangulatában ünneplte a közönség a művészeket és a rendezőseket.

A HÉTFŐI ELŐADÓK

Hétfőn délelőtt tíz órakor báró Jósika János megnyitóbeszédével folytatódott a római katolikus gimnázium rajztermében az ismeretterjesztő előadások.

Dr. Oberding György József a korporatív államról, dr. Szász Ferenc a Napról, dr. Biró Vencel az erdélyi történetírás feladatairól, dr. Koleszár László a kicsiny és nagy természet biológiai okairól és Bányai János a Székelyföld ásványvizeinek eredetéről tartott előadást.

Hétfőn délután 3 órakor az EME vándorgyűlésének résztvevői megtekintették a Fekete-templomot.

kívül azt javasolta, hogy az új szövetség harcolja ki azt, hogy csak az kapjon pék-ipari engedélyt, aki modern, higiénikus berendezési műhelyt épített. Ez a módszer is nagyban hozzájárulna a kontárok letöréséhez.

Több indítvány elhangzása után a kongresszus határozatilag kimondotta, hogy megalakítja az erdélyi és bánági sütőmesterek szövetségét és az előterjesztett alapszabályok egyhangú elfogadása után megbizta Costescu Grigore és Theodor Ganovici diszelnökökből, Székely Sándor elnökből, Drasoveanu József és Cseh József alelnökökből, Steiner szaklapszerkesztőből és Hollinger pénztárnokból álló ujjonnan választott bizottságot azzal, hogy lépéseket tegyenek a szövetség jogi elismerésének érdekében.

Székely elnök pár ajánló szava után a kongresszus tagjai nagy lelkesedés közepén, percek alatt 15.500 lej adtak össze a szövetség szaklapja fenntartási költségeinek fedezése céljából.

A nagyfontosságú gyűlés emelkedett hangulatban hétfőn délután fél egy órakor ért véget.

A jövőévi nagygyűlés Temesváron lesz.

Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

A lovasversenyek nagy sikere

Brassó, augusztus 28.

Ha két napon át fokozódott, a brassói lovasversenyek utolsó napján kiteljesedett a siker. Vasárnap nem volt üres hely a pályán.

A nézőtér tömött sorában a világos női ruhák, a reklám táblák, az egyenruhák a „civil” versenyzők piros frakkja mind összeolvadtak az erős napfényben és együtt olyan pompás képet adtak, amelytől Brassó még nem látott.

Egy-egy remekbe sikerült ugrás után mégis tapsfergeteg zugott fel. Az utolsó napon mindenki „kitett maért”. A nagy igyekezetbe bukások is voltak, szerencsére komolyabb következmény nélkül.

Az eredmények a következők:

Díjlovaglás A-csoport: 1. Niculescu főhadnagy (Gaiu ló). 2. Zabei főhadnagy (Dalac). 3. Timcoca főhadnagy (Galilei). 4. Petrescu főhadnagy (Bass). 5. Schmutzlerné (Morgenrot). 6. Bruckner főhadnagy (Count Erzi). 7. Hesshaimer Adolf (Flinte). 8. von Steinburg (Zsuzsa).

Díjlovaglás B. csoport: 1. Schmidt Ottó (Inder). 2. Hazay kapitány (Morgenrot).

Tűzértisztelt verseny: 1—4 holtversenyben: Cojocariu kapitány (Fanar), Dumitrescu főhadnagy (Mandra) Tzopescu főhadnagy (Argus) Dumitrescu főhadnagy (Cascaval), T. Schmutzler Emil (Dessauer).

Páros verseny: 1. Florescu főhadnagy — Bogdán hercegnő. 2. Tudoran főhadnagy — Sturzané. 3. Zabei főhadnagy — Filittiné.

Hölgyek és urlovasok ugratása. 1. Hesshaimerné (Flinte). 2. Steinburg (Gherla). 3. Sturzané (Vraja).

Reklámugratás: 1. Ghione főhadnagy (Nobil). 2. Apostol főhadnagy (Bucurie). 3. Tudoran főhadnagy (Vraja).

Középnéhez vadászverseny: 1. Zabei főhadnagy (Castana). 2. Rang főhadnagy (Dante).

Könnyű vadászverseny: 1. Petrescu főhadnagy (Höldy). 2. Rang főhadnagy (Melinghita).

Növekvő nehézségű ugrás: 1. Rang főhadnagy (Dante). 2. Apostol főhadnagy (Bucurie).

Gátugratás: 1. Grumazescu főhadnagy (Fără Nume) és Apostol főhadnagy (Bucurie).

Ezredek harca: 1. a 16. huszárezred hármas csapata. 2. Központi huszároktató intézet. 3. A 7-ik Rosior ezred.

Nehéz vadászugratás: 1. Rang főhadnagy (Dante). 2. Radulescu kapitány (Bacar).

A legjobb lovas kupáját — melyet Mária királynő adományozott — Rang főhadnagy nyerte.

Este ünnepi vacsorán osztották ki a díjakat.

Az orvoskongresszus tudományos munkája

Határozat a kisebbségi orvosok szociális követeléseiről

Az orvoskongresszus szombat este előadást tartottak: dr. Heller József (Kolozsvár): 1. Méhenkívüli terhesség klinikumáról, néhány operált és gyógyult eset kapcsán. 2. Vérzés-állapítás céljából alkalmazott guimival való baskörülzörítés veszélye. Az előadó saját találmányu vérzésmegszüntető készüléket mutatott be. Dr. Herskovits Izidor (Kolozsvár): Lugmaris okozta ritkább nyelőd- és gyomor-elváltozások röntgenképe. Dr. Koleszár László (Kolozsvár): Primaer mastoiditisről saját esetek kapcsán. Dr. Steiner Pál (Kolozsvár): Veketörili (pararenális) daganatokról.

Vasárnap délelőtt tartotta népszerű előadást a Capitol-mozgó helyiségében:

Dr. Huzella Tivadar (Budapest). A kísérleti biológiai kutatás újabb eredményéről, orvosi szempontból, mikrokineamatografiai filmbemutatással.

Az ismert egyetemi tanár, akit a sejtani kutatások terén elért eredményei alapján a nemzetközi biológia társaság társelnökévé választottak, érdekes előadásában a modern biológia legújabb vívmányait és új megállapításait ismét sajátos egyéni módszerével készült mikrokineamatografiai felvételek kapcsán, a szövettan- és szövettanalkulák különböző fázisaiban. Bemutatta azt a filmjét, amellyel az egész tudományos világ osztatlan bálmulatát rívt ki, és amely e nemből a legelső és ezidáig a legkiválóbb alkotás. Kísérleteinek gyakorlati eredményei óriási jelentőségű távlatot nyitnak meg a rák-probléma területén. A sejtregeneráció terén végzett kutatásai eddig nem remélt lehetőségeket jelent az orvosi tudomány gyógyítási területén.

Vasárnap délután előadást tartottak:

Dr. Czák József (Marosvásárhely). Az előbbleges coecumsarcoma esete.

2. Naevusból kiinduló univerzális carcinoma.

Dr. Koleszár László (Kolozsvár): Trigaminus neuralgia modern kezelése.

Dr. Goldenberg Pál (Kolozsvár): Korszerű urológiai patológiái jelenségek, a nemi élet zavarai és rendellenességei napjainkban.

Dr. Osváth Lajos (Kolozsvár): A rehumás hisztamin kezeléséről (iontophoresis).

Az orvosok szociális követelése

Az orvoskongresszus a tudományos előadásokon kívül, a kisebbségi orvostársadalom gazdasági megszervezésének kérdésével foglalkozott. A kisebbségi orvosok jóléti szövetsége, Erdély orvostársadalmát életbevágóan érdekli határozatokat hozott.

Az orvosi jóléti szövetség nagygyűlése a következő javaslatokat fogadta el: A szövetség követelni és siettetni fogja a rendelkezésre álló eszközök igénybevételével az álláshozamozási törvény szigorú alkalmazását. Ezek az eszközök: 1. A sajtó. 2. A kormánytól való interpellálás a Magyar Párt útján.

3. Egy kisebbségi orvosképviselő bejuttatása a parlamentbe. A gyűlés állásfoglalást az állam, betegpénztári rendszerével szemben. A betegek betegpénztári kezelése, mivel kisebbségi orvosok csak kis százalékban juthatnak állami állásokba, a kisebbségi orvosok magánrendelését teszi tökéletessé. Ma már csak a lakos-

ság 25 százaléka keresi fel a magánrendelőket, az orvosoknak tehát feltétlenül védekezniük kell. Követelik kisebbségi orvosok alkalmazását a betegsegélyzőnél, a kisebbségi lakosság számának megfelelően. Szabad orvosválasztást a betegsegélyző kebelén belül.

Az orvosi jóléti szövetség heves harcot indít az olcsó orvosi munka ellen. Az olcsó gyógykezelés szükségszerűen csak tömeggyógykezelés lehet, éppen ezért felületes és sok kárt okoz. Az árak letörése: tisztességtelen verseny, amely ugy a közönségre, mint az orvosokra nézve káros.

A nagygyűlés utolsó, de legfontosabb határozata, a kollektív orvos-biztosítás megszervezése. Minden orvos, aki a szervezet tagja, köteles olyan 30 ezer lejes életbiztosítást kötni, amely baleset vagy természetes haláleset esetén a hátramaradtaknak folyósítandó. Célja az orvosok családjának pillanatnyi kiegészítése, hogy ne fordulhassanak elő olyan tragikus esetek, mint nemrégiben is, amikor sok közadakozósból temették el.

A kisebbségi orvosok gazdasági megszervezése a brassói orvoskongresszus beható tárgyalásai által egy lépéssel közelebb jutott a megvalósuláshoz.

Megalakult az Erdélyi és Bánati Sütőmesterek Országos Szövetsége

Brassó, augusztus 28.

Az erdélyi és bánági sütőmesterek két-napos nagygyűlésre jöttek össze Brassóba, hogy szakmájuk sérelmeit, bajait meg tárgyalják és azokra közösen megoldást keressenek.

A kongresszust, amelyet a Brassói Kereskedelmi és Iparkamara disztermében tartottak meg és amelyen 56 romániai város sütőmestereinek szindikátusa képviselte magát, vasárnap délelőtt 10 órakor nyitotta meg Székely Sándor temesvári pékmester, az Erdélyi és Bánági Sütőmesterek Szövetségének elnöke.

Az elnöki megnyitó után Costescu Grigore és Ganovici Theodor a romániai sütőmesterek országos egyesületének nevében, Dániel Rudolf a brassói ipartestület sütőmestertagozatának nevében mondták el üdvözlőbeszédeiket. Ezután Tandler Emil dr., a brassói iparkamara vezértitkára üdvözölte magyar és német nyelven a kongresszus 150 résztvevőjét. Az üdvözlő beszédek sorát Szabó Béni képviselő zárta be.

A FORGALMI ADÓ ELLEN

A napirend első fontosabb pontja a forgalmi adó ellen való tiltakozás volt. Székely Sándor elnök hatalmas beszédében kifejtette, hogy ez az adó, amely az eltorlított kenyérbélyeget helyettesíti, igazságtalan és káros, mert ékezt ver a pék és a fogyasztó közé, kényszerítvén a termelőt arra, hogy a lehetetlenül súlyos adók miatt megdrágítsa a kenyeret.

Ismertette annak a szükségességét, hogy a sütőmesterek egységesen, jogilag elismert szövetség erejével indítsanak harcot sérelmeik orvoslásáért. Ennek a gazdasági harcnak a célja többek között az lenne, hogy a forgalmi adó terheit a sütőmesterek vállairól elhárítsa. A forgalmi adó tehát a malomtulajdonos la-
gyan köteles viselni. A kongresszus elő-

adta az elnöknek azt a javaslatát, hogy a kongresszus felhatalmazása alapján megalakítandó, jogi személyiséggel bíró szövetség járjon el majd ennek a sérelemnek az orvoslása érdekében.

Vincének azt a javaslatát, hogy a megalakítandó szövetség többek között harcoljon azért is, hogy a törvény nyolcórás munkaidőre vonatkozó intézkedését, a sütőmesteréknél nyolcórás munkára értsék, a kongresszus elfogadta.

A BETEGSEGÉLYZŐ

A napirend következő pontjai a betegsegélyző pénztári kényszerszűrésére ellen való tiltakozás volt. A vasárnapi nagygyűlést délután két órakor zárta be Székely elnök.

A HÉTFŐI TARGYALÁS

A hétfő délelőtti gyűlésen nagyon sok értékes javaslat hangzott el. Petri István temesvári sütőmester a tanoncok felvételi lehetőségeinek megszorítását, a viszonteladás, tehát a kis, vagy vegyeskereskedő káros közvetítésének a pékiparból való teljes kiküszöbölését, a házaló kereskedelem megszüntetését javasolta.

Lakatosok, bukkott kereskedők, sintérek termelik ma a kenyeret. Legyek, por, piszok között a piacon árulják. Egészen érthetetlen, hogy a fogyasztó miért nem jön be a pék üzletébe és miért veszi meg az összefogdosott, bepiszkolt régi kenyeret, a friss, tiszta péküzlet helyett. Mozgalmat kell indítani, hogy a közönséget felvilágosítsák.

Vincze László marosvásárhelyi pékmester fejtegetésében azt javasolta, hogy az új szövetség tegye latba minden erejét, hogy a készülő egységes ipartörvény megalakítása alkalmával a sütőmesterek jogai is érvényesüljenek.

Stoica aradi előadó országos felmérései szövetség felállítását indítványozta. Azon-

Ötezer ember szemeláttára halt meg egy repülőtiszt

Brassó, augusztus 28.

— Az ember azt sem tudja hova menjen, mit nézzon meg — mondták a brassóiak a torlódott eseményekben. De mindenüvé jutott néző.

Nagy csoportok indultak meg a repülőtér felé is. Tíz órakor már ötezer néző állta körül a repülőgyári gyakorlóteret. Repülőünnepély!

Az emberek ezreinek akarta megmutatni a repülés szépségeit.

De a vak véletlen itt is közbeszólt. Ötezer ember szemeláttára lendült halálos zuhanásba az egyik legjobb pilóta...

EGYELŐRE MÉG RAGYOG AZ ÉG ÉS VIDÁMSÁG ÁRAD

Azürkéken kacag az ég. A nap pazarlón szórja sugarait. És ahogy egymás után szállnak fel a karcsú gépek, valami elektromos feszültség lesz urrá az embereken.

A sok felfele fordított fej felett vakmerő mutatványok sorozata pereg gyors egymásutánban.

Ötezer szív szorul el, ötezer ember idegeiben remeg a féltés, hogy „jaj, csak ne essék”, mikor Stefanescu kapitány könnyű gépén egyenes vonalban fut fel, — mintha zsinóron huznák — majd vilámgyorsan zuhan egészen közel a földig, hogy újra felszárguljon. Halálforgásba perdül... a nézők feje felett zug el... bosszorkányos ügyesen... szédületes tempóban... a hidegvér, bátorság és a repülőgép együttes himnuszát lehetne megírni róla... egy hölgy lehunyja szemét... nem meri nézni...

Erő és biztonság van ebben a repülésben. Valami lelkes hangulat fog meg mindenkit.

— En is szeretnék repülni! — mondják. Asszonyok kérelik férjüket:

— Engedj repülni, szeretnék felszállni.

A nagy utasszállító gép körül sűrű gyűrűben gyűlnek a „vállalkozó szellemek”, akik 200 lejért szeretnék megnézni Brassót — felülről. És azt kérdik egymástól, kiessé sápadtan:

— Nem félsz?

A nagy gép mellett az „öreg” szárnyai alatt mint apró gyerekek sorakoznak a kis gépek. Olyanok, mint valami játékszerek. Közöttük áll az a zöld egyfedeles is — a halálos játékszer...

A csodálkozás hördül fel és végigmorajlik a tömegben:

a levegőben négy gép bukfencezik egyszerre.

A diszpáchoz Ileana főhercegnő férjével, Habsburg Antal főherceggel nagy elismeréssel figyelik a gyakorlatokat. A főhercegi pár komoly repülőszakértő. A nászutjukat is repülőgépen tették meg.

Bibescu herceg, a romániai polgári repülés egyik irányítója adja meg a felvilágosításokat a diszpáchozban.

Vidáman berregnek fenn a levegőben a gépek...

HUBERT KAPITÁNY HALÁLA ELÉ SIET...

A hangosbeszélő mikrofonjánál a bemondó éppen azt akarja közölni, hogy az ejtőernyős ugráshoz szállnak fel, mikor a tábori telefonon azt jelentik a starthelyről:

— Az ejtőernyős még nincs készen az indulásra.

Rövid tanácskozás. Ekkor mosolygó, vidám arccal odalépett Hubert Demeter, a bukaresti repülőezred kapitánya, akit a nyári hónapokra a brassói gyárhoz osztottak be:

— En felmegyek a léggömbadásra! Pár perc múlva már piros léggömböket eregettek fel és lenn a téren nekiszaladt a könnyű, zöld, lengyel gyártmányú repülőgép.

— A meleg miatt nem emelkednek fel a léggömbök — mondja valaki

A piros ballon körülbelül száz méter magasan kuszott lassan felfelé. A gép üldözőbe vette. Izgalmas pillanat... most elér... de nem... mellette suhan el... a léggömb kergülten forog a légkörben. A pilóta magasabbra megy, hogy rácsapjon.

— Nem működik jól a motorja — figyel fel egy mérnök.

Fenn a gép zugása ki-kihagy. Mintha bizonytalan lenne...

Hubert kapitány most „halálkörbe” megy. Felviszi, a hátára fordítja gépét... alig lehet száz méter magasan... átfordul... már jön lefele... zuhan, szédítő sebességgel... most kellene meginduljon a motor, hogy újra a magasba huzza... de a gép hallgat...

idegtépő pillanat, a „zöld madár” nyílegyenesen csap le a földre... befuródik... valami csattan... körülötte magasra csap a föld... kétszáz méternyire a közönségtől...

Valaki felsikolt. Mintha visszhangja támadna. Sikoltózás kavargó hangorkán támad: Emberek rohannak a szárnyaszegett gép felé, csendőrök állják el az utat:

— Vissza!

A mentőautó szirénázik. A tömeget elönti a borzalom és a sajnálkozás.

A pilótaüléson előreborulva a kapitány,

már oldozzák is le a véres testét. Az orvos lemondóan legyint: vége... A feje összeroncsolva... keze, lába eltörve...

A szerencsétlenség után következő pillanatban már halott volt. Egy asszony jajongva fut a roncs felé: a sógornője. Hubert, a repülőgépgyár raktárfőnöke rohan sirva végig a repülőtéren.

— A bátyám!

És azt beszél:

— Még az a szerencse, hogy felesége és két kis gyereke nem volt itt és nem látta...

Néhány fejvesztett perc. Aztán döntene: a versenyt folytatják.

Ideges a hangulat. A borzalom vág az idegekbe. Repülőtiszték könnyes szemmel, lehorgasztott fejjel állnak.

— Nagyon jó pilóta volt...

A hangosbeszélő hangja is el-elakad:

— Papana főhadnagy repülése következnék. De olyan lelkiállapotban van legjobb barátja elvesztése miatt, hogy fel-

sőbb parancsra nem száll fel. Hubert százados legutóbb Amerikában Papana főhadnaggal együtt nyerte meg a bob-világbiatlonokát.

Banciulescu ezredes repül. Mindkét lába — muláb. Repülőszerencsétlenségénél vesztette el lábait. Ugy emelik be a gépbe.

Cantacuzino herceg mutat be vakmerő dolgokat. Az a Cantacuzino, aki két hónappal ezelőtt Varsóban zuhan le...

Minden forgásnál végigremeg a rémület. Ez az a bizonyos katasztrófa hangulat...

De nincs semmi baj, a nap tovább nevet...

Éppen csak az utasrepülőket szüntetik be. Minek féljenek ott fenn...

Ejtőernyőugrás, majd Frimm mérnök ezüst gépen mintha azt akarta volna bizonyítani, hogy őt nem izgatja az „eset”

— hátborzongatóan vakmerő dolgokat csinál. Lenn szorongva izgulnak.

Még háborús bombavető gyakorlat — aztán vége... lassan oszlik a tömeg...

Ahogy mennek, ez csendül ki egyre a beszélgetésükből:

— Szegény...

Hubert kapitány holttestét hétfő délután katonai pompával szállították a brassói állomásra. Temetése Bukarestben lesz.

A harcos ujliberálisok

Bratianu György Temesváron élesen kikelt a cenzura és az ostromállapot ellen

Temesvár, augusztus 28.

A gyárvárosi sörgyár udvarán ment végbe az ujliberálisok temesvári nagygyűlése, melyen a bányászati szervezeteken kívül több erdélyi és okiráltságbeli tagozat is képviseltette magát. A gyűlés diszónoka maga a pártvezér: Bratianu György volt, aki ezalkalommal is, mint a párt eddigi népgyűlésein, igen éles támadást intézett a kormány ellen.

— Évek óta a szolgálattelkek árlejtésénél asszisztálunk. Ezért jutottunk mai szomorú helyzetünkbe. A hajókért az eddigi kormányokat terheli a felelősség, de első sorban azokat a politikusokat, akiket működésükben kizárólag pártszempontok vezéreltek.

Ezután az állami gépezet leegyszerűsítéséről beszélt.

— Örködni fogunk — mondta —, hogy a törvény alkalmazását ne rendeljék alá pártpolitikai szempontoknak.

Bratianu élesen kikelt a cenzura és az ostromállapot ellen.

— A kormány — ugymond — a szinajai merénnyel indokolja ezeket a rendkívüli intézkedéseket, noha azért nyolc hónap telt el. Más országokban még sokkal véresebb események zajlottak le, mégsem tartották szükségesnek az ostromállapot állandósítását.

Rémdráma Lugoson

Egy tizenhároméves leány gyilkosság miatt feljelentette édesanyját, aki kihallgatásakor még két gyilkosságot beismer

Lugos, augusztus 28

Sorozatos gyilkosságok filmjét pergette le a rendőrség szeme előtt egy elvetemült lugosi parasztasszony.

Savu Livia 13 éves leány feljelentette anyját a rendőrségen azért, mert a gyermekleányt anyja erőszakos módon ráakarta bírni, hogy költözzék össze Cristea Péter monostori gazdával. A leány nem akart eleget tenni anyja kívánságának, majd a dühös fenyegetésekre a leány a rendőrségre futott, ahol előadta, hogy anyja ezelőtt négy évvel ecetszesszel megmérgezte háromnapos leánytestvérét, majd a holttestet elásta a kertben. A nyomozással megbí-

zot Grigorescu csendőrkapitány a megjelölt helyen megtalálta a csecsemő csontjait.

A letartóztatott asszony a vallatás során tettét beismerte. Később bevallotta azt is hogy

1924-ben megmérgezte férjét, Savu Vasile, hogy megkaparintassa vagyonát és zavartalanul élhessen kedvesével.

1929-ben nyolcéves gyermekét is megölte. A gyilkosságokra szeretője, Oprescu Vazul beszélt rá, aki szintén nős és három gyermek apja.

Az ügyészség elrendelte a holttestek kihantolását. A bestállis asszony ügyében tovább folyik a vizsgálat.

Nyomtalanul eltűnt Vér Imre, a magyar közlársasági párt vezére, aki súlyos büntetésének kitöltése után teljesen visszavonultan élt

Budapest, augusztus 28

A főkapitányság eltűnési osztályán bejelentették, hogy Vér Imre író, a magyar közlársasági párt elnöke, szerda óta nyomtalanul eltűnt lakásáról és azóta semmi életjelet sem adott magáról.

Vér Imrét évekkal ezelőtt közlársasági propagandáért perbe fogták és négy évi börtönre ítélték.

A büntetés elől azonban Párisba szökött. Később hazatért és önként jelentkezett büntetésének kitöl-

tésére.

A börtönben súlyosan megbetegedett és büntetésének kitöltése után teljes visszavonultságban élt, sőt a rendőri hatóságoknak reverzálist is adott, hogy semmiféle politikai mozgalomban nem vesz részt.

Eltűnésével szemben egy családja, mint a nyomozó hatóságok teljesen tanácstalanul állanak, mert Vér Imre előzetesen még csak célzást sem tett arra, hogy valamilyen okból el szándékozik hagyni otthonát.

Miniszterjárás Szinajában

Bukarest, augusztus 28.

Savel Radulescu külügyi alminiszter vasárnap este Bukarestbe érkezett. Kedden az uralkodó Szinajába kihallgatáson fogadja.

Tatarescu miniszterelnök és Inculet belügyminiszter hétfőn délelőtt Szinajából visszautaztak Bukarestbe.

Öngyilkosságot követett el a Rókus-kórház volt főorvosa

Budapest, augusztus 28

Hajnal György dr., az Országos Tarsadalombiztosító orvosa, a Rókus-kórház volt főorvosa, a lakásán

háromféle méreggel megmérgezte magát.

Súlyos állapotban kórházba szállították. Az öngyilkos orvos levelet nem hagyott hátra s így nem tudják, miért követett el öngyilkosságot.

Maniu is hozzájárult Bocu kizárásához

Temesvár, augusztus 28.

Bocu Szever kizárásával kapcsolatban igen érdekes közlemény jelent meg a nemzeti-parasztpárt bányászati hivatalos lapjában.

— Egyes fővárosi lapok — szól a cikk — úgy állítják be a dolgot, mintha Bocu Szevert a pártvezetőség ellen irt cikkei miatt zárták volna ki a nemzeti-parasztpártból. Ezzel szemben ki kell jelentenünk, hogy Bocu kizárásának egészen más okai vannak. Azok miatt a személyi ügyek miatt kellett őt eltávolítani, melyekért a párt nem vállalhatta a felelősséget s amelyek fölött az igazságszolgáltatás fog ítélni.

— Kizárásához egyébként Maniu is hozzájárult. Ilyenformán a Bocu-ügy Maniu és Vajda között nem képezheti vita tárgyát.

Az orra már árja Alpár Gittának

Budapest, augusztus 28

A Hitler-uralom bekövetkezése után, tudvalevőleg, Alpár Gittának távozni kellett Németországból, sőt férjének, Fröhlich Gusztávnak is megnehezítették működését, aki pedig, a feleségétől eltekintve, kifogástalan árja származású.

Alpár Gitta azonban meg akarja könnyíteni férje németországi működését és elsősorban ezért operáltatta meg kissé tulzoltan faji jellegű orrát, sőt rövidesen a római katolikus hitre is áttér, hátha ezzel megbékíti Hitleréket. A pesti közvélemény már mindenesetre szeretné, ha a kiváló művész ne kevesebbet beszéltetne magáról.

Gondsalamul napozni

és leburnulni, lég-és napfürdőt venni, ezt teheti ha magát először Nivea-Creme vagy Nivea-Olaj-jal jól bedörzsölje. Mert Nivea a napégetés veszélyét csökkenti és gyönyörű bronz bőrtönust ad.

NIVEA-val a levegőre és a napra

Creme: Let 16.- - 72.-, Olaj: Let 55.-, 85.-
Betersdorf & Co. S. A. R., Braşov

Megindult a harc a Saarvidék birtokáért

Franciaország a népszavazási egyezmény megszegését látja a kölni és az ehrenbreitsteni gyűlésben

Kölnben Göbbels, Ehrenbreitsteinban Hitler beszélt a csatlakozás mellett, — Dulzbachban Braun volt porosz miniszterelnök a csatlakozás ellen tartott beszédet

Köln, augusztus 28

A kölni kiállítás és az ehrenbreitsteni népgyűlés, Hitlernek minden Franciaország felé intézett békés szavai ellenére is, valószínűleg

újabb harc kezdetét jelenti Franciaország és Németország között.

A július 2-iki egyezményben ugyanis, amelyet Neurath és Barthou és Népszövetség jóváhagyásával kötött a saarvidéki népszavazás elrendelésére, kikötötték, hogy mindkét ország tartózkodni fog az agitációtól és sem közvetve, sem közvetlenül nem avatkozik bele a népszavazás lefolytatásába.

Papen már két hét óta saarvidéki birtokán „pihen”, és ha ez ellen nem is tiltakozhatott a francia sajtó, annál élénkebben

tiltakoztak Papen előre bejelentett felszólalása ellen

az ehrenbreitsteni népgyűlésen. Ennek a tiltakozásnak meg is volt a hatása, mert közvetlenül a gyűlés előtt Papen betegget jelentett s így felszólalása elmaradt. Az ehrenbreitsteni gyűlés után a párisi lapok most egyenesen

felszólítják a francia kormányt, hogy ne nézze tétlenül a nemzetiszocialista agitációt és Franciaország is kövessen el most már mindent, hogy továbbra is megőrizze a Saarvidék semlegességét.

HITLER ÉS GÖBBELS BESZÉDE

Köln, augusztus 28

Vasárnap délelőtt rendkívül ünnepélyes keretek között nyitották meg Kölnben a saarvidéki kiállítást. A megnyitáson Hitler is részt vett, a megnyitóbeszédet Göbbels mondotta.

Beszédét azzal kezdte, hogy a kölni kiállítás elvitathatatlanul manifestálja a Saarvidéknek Németországhoz való tartozandóságát. A Saarvidék ősrégi német föld és Németország csak a jogához ragaszkodik, amikor a visszacsatolást követeli. Németországtól távol áll a reváns gondolata, de ami Németországot illeti, annak németnek kell maradni.

SZIRÉNTHANGOK FRANCIAORSZÁG FELÉ

A kölni ünnepségen Hitler nem szólt fel és utána motorcsónakon azonnal Ehrenbreitsteinba ment a nemzetiszocialista nagygyűlésre.

A gyűlésre már szombaton megindult a tömegek áradata. Ugy a német birodalom területéről, mint a Saarvidékről számtalan különvonat hozta az érdeklődőket, úgyhogy vasárnap reggelre

közel 400 ezer ember jelent meg a nagygyűlés színhelyén.

Hitler beszédében foglalkozott a birodalom belső helyzetével és kitért a Franciaországgal való barátság kérdésére is. Hangsúlyozta, hogy

külföldi erők hiába mesterkednek, semmit sem fog engedni belpolitikai célkitűzéseiből.

A Németország ellen dolgozó külföldi klikkek ne higgyék, hogy gazdasági boj-

kottal vagy más hasonló rendszabályokkal a Harmadik Birodalom vezetőit befolyásolhatják, mert

Németország szükség esetén a teljes önállóságra is be tud rendezkedni.

Külpolitikai kérdésekben különösen Franciaországgal szemben igyekezett békés hurokat pengetni.

— A franciák és németek között — mondotta — most már egyedül a Saarvidék kérdése jelent ütközéspontot, de egészen bizonyos, hogy ennek a kérdésnek megoldása után semmi ok sem lesz arra, hogy a két ország ellenségesként álljon egymással szemben. Természetesen ebben a kérdésben is számolni kell az

Angelescu ígérete szerinti

Decemberben „valószínűleg” ismét vizsgázhatnak az elbukott tanerők

Méltányosságot helyezett kilátásba az aradi katolikus gimnázium ügyében

Temesvár, augusztus 28

Az iparművészeti főiskola tanárai Temesváron gyűlést tartottak, amelyen megjelent Angelescu közoktatásügyi miniszter is.

A közoktatásügyi miniszter nyilatkozott Temesváron a kisebbségi tanítók nyelvvizsgájáról is, amelyről kijelentette, hogy általában sikerült. Azok a kisebbségi tanerők, akik most átmentek a vizsgán, többet nem kerülnek vizsgára akik pedig elbuktak, valószínűleg decemberben ismét módjukban lesz vizsgázni.

Ezt azonban csak mint eshetőséget helyezte kilátásba Angelescu.

Amikor 86.000 lejt osztanak ki egymás között a tanácsosok, nincs pénz az életveszélyes „nagy hid” renoválására

Nagyvárad, augusztus 28.

A strandépítés után az ideiglenes tanácsurai a babéraikon nyugszanak, meg vannak elégedve teljesítményükket, a stranddal, sőt annyira tetszik munkájuk, hogy

86 ezer lejt összegben pénzjutalmat is osztottak ki egymás között azon a címen, hogy ők pedig éjszaka és nappal egyformán dolgoztak a strand érdekében.

Volt pénz. Volt fölösleges pénz. Visszamaradt a strandépítkezésből.

Ennek a pénznek azután semmiféle más rendeltetését nem látták a tanácsosok, minthogy azt felosszák egymás között.

Pedig ma holnap már hire megy Váradnak az egész országban. Várad ugyanis arról híres, hogy dacára közele száz ezer főnyi lakosságának, a hidjai életveszélyesek és járhatatlanok.

Felborult a komp — négy ember a Marosba fulladt

Déva, augusztus 28

Megrendítő szerencsétlenség történt a Maroson, amelynek négy halálos áldozata van.

Guraszáda község határában, Sandea Jon komptulajdonos megkérte hat ismerősét, hogy segítsenek neki a Maros két partjához sodronykötéllel odaerősített komphidat átköltöztetni, mert nagyon belesül a folyó sodrába. Az ismerősök

eleget tettek a felhívásnak s mind a herten felszálltak a kompra és hozzáálltak a hid áttelepítéséhez.

Munka közben a komp valahogy felborult és a hét embert a Maros sodra magával rántotta. Hárman élet-halál küzdelem közben kiusztak valahogy partra, de a komp tulajdonosa és három másik segítőtársa a vízbe fulladtak.

A hatóságok megindították az eljárás a szerencsétlenség kivizsgálására. Az áldozatok, a komp tulajdonosán kívül Dragiou Joachim, Muntean Vichent földművesek és a kompos szolgája.

usztókkal, de remény van arra, hogy a saarvidéki népszavazás eredménye minden tekintetben megkönnyíti a közeledést a birodalom és Franciaország között.

A gyűlésre bejelentette részvételét Papen volt alkancellár, Németország rendkívül bécsi követe is, aki jelenleg saarvidéki birtokán Walberfangenben nyaral, de közvetlenül a gyűlés előtt közölte, hogy betegsége miatt nem tud a népgyűléseken részt venni.

SZÁZEZER MUNKÁS A CSATLAKOZÁS ELLEN

Saarbrücken, augusztus 28

Az ehrenbreitsteni gyűléssel egyidőben a saarvidéki Dulzbachban a Saarvidék munkássága tartott gyűlést amelyen a nemzetiszocialista Németországhoz való csatlakozás ellen tüntettek.

A gyűlésre, amelyen mintegy százezer ember vonult fel, beigérte eljövételét Dimitroff, a Reichstag-per felmentett vádlottja is,

de annak ellenére, hogy a Saarvidék népszövetségi főbiztosa megadta részére a beutazási engedélyt, nem jelent meg.

A dulzbachi gyűlés szónoka Brann volt aki beszédében, többek között, a következőket mondotta:

— A Saarvidéknek a visszacsatolás ellen kell szavaznia, ha csak az ifjeni németek is nem akarják az erőszak igáját magukra venni.

Ez is valami

Kolozsvár, augusztus 28

A munkaügyi minisztérium a kolozsmegegyi utak javítására 5 és fél millió lejt utaltatott ki.

Menesztették Kolozsvár alpolgármesterét,

mert feltűnően pártfogolta a koncessziótulajdonos autóbussz-vállalatot

Kolozsvár, augusztus 28

Szombaton röviden jelentettük, hogy Kolozsvár egyik alpolgármesterét, Nistor Virgilt, egy belügyminisztériumi rendelet felfüggesztette állásából. A felfüggesztés meglehetősen nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert indoklása nem volt s így a miniszteri táviratot valami hátmögötti sakkhúzás eredményének lehetett tekinteni.

Most aztán kiderült, hogy az alpolgármestert Dreganu polgármester panasza alapján függesztették fel. A városi autóbussz-koncesszió ügyével kapcsolatban ugyanis az alpolgármester igen feltűnően pártfogolta, polgármesterével ellentétben, a koncesszió-tulajdonos Rapid-vállalat érdekeit. A vállalat 400 ezer lejjel akarta csökkenteni a városnak járó bérösszeget, azzal az indoklással, hogy időközben nehéz új adókkal terhelték meg. A polgármester csak akkor tartotta indokoltnak a bérösszeg csökkentését, ha leszállítják a viteldijakat is. Nistor ellenkező véleményen volt s annyira szembeszállt polgármesterével a vállalat érdekében, hogy véleményének írásban is kifejezést adott s ezzel erősen gyengítette a hivatalos álláspontot.

Dreganu polgármester ezt a helyzetet legutóbb nyíltan feltárta az akkor Kolozsváron tartózkodó Lepadatu miniszter előtt. A miniszter bizalmas megbeszélést tartott a városházán s ezen a bizalmas megbeszélésen sok szó esett Nistor viselkedéséről is.

Most aztán, a bizalmas megbeszélés eredménye és folytatásképpen, megérkezett Bukarestből a felfüggesztő rendelkezés.

Vegyenek timisoarai

menő sorsjegyei

főnyeremény 250.000 lej azonkívül 100 ezer, 50 ezer, 25 ezer, 10 ezer, 5 ezer és számos kisebb nyeremény húzás 1934 szeptember 9-én.
— Egy sorsjegy ára 50 lej. — Sorsjegyek a „Salvarea”-nál s a trafikokban. Vidékre csak az összeg előzetes beküldése ellenében küldünk sorsjegyet.

HIREK

A válság új hatalmat szült

Csöndes kesergés valakiről,
akitől rettegni kell

Nagyvárad, augusztus 28.

Éjszaka néhány fiatalember áll az utcán. Öten, kisebbségek. Az éjszaka szép, a csillagok ragyognak az égen. Szívják a levegőt és jól érzik magukat. Fizetik az adót, tisztelik a törvényt, nem vétenek a rend ellen, beszélgetnek.

És ekkor három többségi nyelven beszélő elölük áll. Beléjük kötnék. A kisebbségek ötven vannak és könnyen el tudnák intézni a három többséget, a nyers szemponjtól, de ezt nem teszik. Inkább kimagyarázkodnak, hogy nem tettek semmiféle célzást rájuk. Inkább udvariasak, a három kiabáló többséggel szemben. Inkább óvatosság. Szerényre, óvatosságra és udvariasra pofozta őket a tizenöt éves kisebbségi sors és az a tudat, hogy nem mindig annak adnak igazat, akinek igazja van. A három többségi ezután elmegy. Ekkor a rendőr is előkerül valahonnan, aki az egész idő alatt távol volt. Az öt kisebbségi a rendőrhöz fordulva, megkérdezi, ki volt ez a három éjszakai ismeretlen?

A rendőr szalutál és azt mondja:

— Három pénzügyi tisztviselő. . .

*

Az urilány irodában dolgozik. Felmegy a pénzügyigazgatóságra, az irodából kildetik, elintézni valami formáságot. A tisztviselő, akivel az ügyet rendezni kell, régi ismerős. Után többször alkalmatlankodott már, izléstelen ajánlatokat tett. Már többször rendreutasították és felszólították, ne alkalmatlankodjék.

Az urilánynak éppen ennél a pénzügyi tisztviselőnél van dolga. A szobában senki sincs, a tisztviselő erőszakoskodik és meg akarja csókolni az urilányt. A megtámadott védekezik és ijedében pofon üt a tisztviselőt. A pénzügyi tisztviselőből erre kitör az unalom és össze-vissza pofozza a lányt.

Ki volt megint a hős? Pénzügyi tisztviselő. . .

*

Az adótól gyötört kereskedő, az adóhátrálékban levő magános, közismert és rettegett ura megint csak a pénzügyi tisztviselő, az adókontrollor, az adóagens.

A nyomor, a krízis, a kétségbeesés, a kilátástalanság új hatalmat kreált.

A kereskedő, aki százszázalékban ki van szolgáltatva az adókontrollornak, a magánember, akinek utolsó párnáját elviheti, hatalmassá és nagygadagszattá.

A hivatalában önkényes, emberéletek fölött diszponáló hatalom. Ez természetesen, megzavarja az esztét. Apró, jelentéktelen adminisztratív munkás, rubrikát kitöltő négy elemével rendelkező hivatalnok, akit császárkoronázott mások nyomora, mások szüksége, mások helyzeti tehetetlensége.

A kép, ha egy kicsit gondolkodunk rajta, groteszk: Az adóhivatalnokot az állam fizeti. Az államnak, mi fizetünk adót. Ebből az adóból fizetik azt az adóhivatali tisztviselőt, kontrolort, agentet, aki kétségbeesetté teszi az életünket, aki dében fellállít az asztaltól és lepecsételi a szekrényünket, aki az utolsó párnánkat ráncigálja ki fejünk alól, és aztán. . .

Igen, és aztán, amikor kikerül a hivatalból, amikor már meg kellene, hogy szűnjék hivatali basáskodása, természetesen, akkor sem alkuszik, akkor sem kisebbedik, akkor is megmarad hatalmi potentatnak, — az utcán.

Ugy érzi, hogy az ereje és a hatalma, most már mindenre kiterjedő. És ez érthető is. Ugy látja, hogy a polgár, aki a hivatalban kiszolgáltatottja továbbra is kiszolgáltatottja marad az életben, mindenütt.

Uj hatalom, új erő. Minden pillanatban és minden percünkben ott van. Megszédült önmagától és hatalmától. A krízis és a nyomor kreáltja, valamilyen módon föltétlenül le kell számolni vele. Valamilyen módon, föltétlenül el kell intéznünk az életünkben.

A válság elültével megint csak eltűnik, megint visszastüllyed egyszerű, szürke kis állami alkalmazott, akiket a nyugati államokban megszámoznak s még a nevüket sem ismerik.

De amíg a válság tart, addig ők is itt

— Margittai hírek. Vadász Jenő bankigazgató elnökletével közgyűlést tartott a margittai kereskedelmi csarnok, melyen nagyszámban vettek részt a város kereskedői és iparosai. A közgyűlésen számtalan adó, városi illeték s más sérelem került szóba, melyeket a csarnok vezetősége memorandumba foglal s nagyváradi központja útján eljuttatja a kereskedelmi miniszterhez és Biharmegye megyefőnökéhez. — Margittán s a járásban újult erővel megindult az adóprés. Egyes helyeken még a rádió előfizetési díjakat is adóhivatali közegek szedik be s nemcsak a rádiókat szerelik le, de egyéb értéktárgyakat is elvisznek a hátralékos

előfizetési díjban. — Julius hetedike óta ötven ingatlan-árverés iránti kérést adtak be a margittai járásbíróshoz olyan adósok ellen, akik kiesnek az adósságrendezési törvény kedvezményeiből. Az árverések nagyrészt margittai lakosok ellen kéri. — A héten kenderazziát rendezett a margittai rendőrség. A kendertermelő gazdák ugyanis, — minden tiltó rendelkezés dacára — termésüket a Berettyó vizében áztatják ki, hogy feldolgozásra alkalmassá válják s ezzel a vizet annyira megfertőzték, hogy abban sem fürdeni, sem halászni nem lehet. A vízben talált elég jelentős értékű kendermennyiséget lefogalták s a tulajdonosok ellen eljárás indult.

ABLAK

Az utca, ahol állok az egyik klub utcája. Itt nagyobb a forgalom, mint másfele, érthető, hogy a koldusok élelmes serege itt ültette fel tanyáját.

A koldusok között vannak ugynevezett állandó posztal bírók, de vannak vándorok is, nomádok, kik ma itt, holnap ott ütik fel tanyájukat.

Az ilyen nomád koldusok, leginkább a cigányok. Ezek kis gyerekeiket küldik ki a küzdelembe, úgy gondolva, hogy a három és négy évesek éhezése jobban megindítja a szíveket, mint az öreg kor akceptált nélkülözése.

A klub előtt kis élénkszemű cigánygyerek áll. Önagysága elegáns ruhában indul a klub felé. A jobb oldalról egy öreg rokkant nyújtja feléje kezét. Továbbmegy. Nem ad. A baloldalról ekkor érkezik a kis, négyéves cigánygyerek: — Szerencséje lesz büntetés... mondja és elnyújtja a szavakat. Önagysága megáll. Mosolyog és pénz veszt elő a retiküljéből, átadja a cigánygyereknek és barátjához fordulva kijelenti: — Milyen herceg kis koldus...

A jelenetet véletlenül elkaptam s leírtam pontosan, ahogy történt. Új szót írtam be mindig bővülő szótáramba: Herceg koldus...

Még egy pillanattal álltam és néztem a másik, öreg, rokkant koldust, aki nem kapott. Két lába s a jobb karja el volt löve. Arcát eltorzította egy szörnyű fejtörés.

Ő nem kapott.

Nem volt herceg.

(g. i.)

MENJOU NEGYEDSZER NŐSÜL

Menjou Adolphe, amerikai filmszínész, alig bontotta fel harmadik házasságát, máris fejest ugrott a negyedikbe.

— A gyorshajítás örülete. Szatmárról jelentik: Orosz György kereskedőtanonc tegnap délután, amint szédítő tempóban kerékpározott a városban, a törvényszék előtt elütötte Perácsik Mihályné hetvenhárom éves matrónt. A szerencsétlen asszony jobbszemén és bal karján szenvedett súlyos sérüléseket. A szatmári utcákon egyébként valóságos gyorshajítási rekordörület van és ideje volna, hogy a rendőrség szigorúan eljárna azokkal szemben, akik virtuskodásukkal veszélyeztetik a békés járókelők testi épségét.

— Csikmadaras előjárósága is „feltalálta” a rokkant köz munkát. Csikszere-dáról jelentik: Annak ellenére, hogy az idevonatkozó törvények félreérthetetlenül kimondják: a háboruban megrokkant egyének és hadiövezgyek mentesek a közmunka alól, Csikmadaras előjárósága — amint az ottani rokkantak panaszoik — törvénytelenül köz munkára parancsolja őket, sőt utadót is fizetett. A csikmadarasi előjáróságot nagyra becsült tagjai tudhatnák, hogy hiányzó végtagokkal, vakon, vagy idegösszeeséssel köz munkát végezni nem lehet. Kár az ilyen törvénytelenességekkel csorbítani hírnevüket és esetleg fegyelmi eljárást zudítani saját fejükre.

maradnak, mint ijesztő függvényei, borzalmas nyulványai annak a végeláthatatlan nyomornak, amely minket, mint egy förtelmes iszap, elönt és elborít.

Igen. Uj hatalom keletkezett. Számolni kell vele, mert jelen van. Hozzá született a már meglévő többihez, ahhoz a többihez, amely megvéd minket, ha mindjárt az életünk árán is.

Igen, uj hatalom keletkezett, furcsa, hihetetlen és kétségbeesítő: Pénzügyi tisztviselő.

Gábor István

— Unitárius vendiák-bál Székelykereszten. A székelykereszti Unitárius Főgimnázium vendiákjai a zsinati ünnepek alkalmával szeptember hó 2-án (vasárnap) este 9 órai kezdettel a főgimnázium tornacsarnokában vendiák-bált rendeznek, amelynek jövedelmét az Alma-mater és a szegénysorsu tanulók segélyezésére fordítják. A rendező bizottság a vendiákat és minden érdeklődőt ezúton is szeretettel meghív és a nemes célra szánt adományokat és felülfizetéseket köszönettel várja és fogadja. A mulatságra a beléptidj személyenként 40 lej.

— Nyolcvanhét házasságot kötöttek nyolc hónap alatt Désen. Tudósítónk írja: A városi anyakönyvi hivatal statisztikája szerint ez év január elsejétől mostanáig nyolcvanhét házasságot kötöttek Désen. Az adatok szerint főleg a kispolgárok házasodnak s igen sok a román—magyar vegyesházasság is.

— A gyergyószentmiklósi polgármester bőkezűsége. Tudósítónk jelenti: Tölgyes község Hidegség és Hagató nevű tizedes évtizedek óta nagyobb kiterjedésű területet bírnak Gyergyószentmiklós városától haszonbérben. Az utóbbi években a bérlek sehoggy sem tettek eleget szerződés-szabta kötelezettségeiknek. A város dr. Nagy József jogtanácsost küldte ki a kérdés elintézésé ügyében, aki a helyszínen egyességet kötött a bérlefelekkel és tisztázta az évek során zavarossá vált helyzeteket. Munkájában a helyszínrre érkezett dr. Cămpian polgármester is, akit tüntető lelkesedéssel fogadtak a tölgyesi románok. A képviselő-polgármester nagy beszéd keretében köszöntö meg a „nemvárt” megtiszteltetést és ígéretet tett, hogy a város tulajdonát képező területekből iskola és templomhelyet fog ajándékozni hűveinek. Ezek szerint tehát a polgármester ur politikai babérait a „szerencsés” Gyergyószentmiklós fizeti meg.

— Engedély nélkül halászott — beverték a fejét. Csikszere-dáról jelentik: Tepes Ilés erdőőr és Tepes Ilés (Grembus) gazda, gyergyótölgyesi lakosok évek óta haragos viszonyban éltek. Csak az alkalomra lestek, hogy egymással alaposan leszámoljanak. Ez nem is váratott sokáig magára. Tepes erdőőrnek tudomására hozták, hogy régi haragosa, a másik Te-

UTÓKURA

Svábhegyi Szanatórium

Budapest.

SPORT-SZÓRAKOZÁS-STRANDFÜRDŐ

pes, titokban halászik. Néhány perccel belül az erdőőr szolgálati fegyverrel a vállán haragosa mellett termett és felelősségre vonta. A feleletet hirtelen puskatussal fojtotta a meglepett emberbe, akinek úgy ellátta a baját, hogy súlyos sérülésekkel az ágyat nyomja. A halászat kiűzést bosszúból puskaaggal megtorló erdőőr ellen bünvádi eljárást vezettek be.

— Szatmármegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Molnár Miklós és Lemák János sógorok együtt mentek ki árverezni az egyik közeli faluba. Az árverésen természetesen egyiküknek alól kellett maradnia, ami miatt aztán hazatérésük után elkeseredett verekedés kezdődött. Végül is mindkettőjüket a mentők szálaltották be. — Szatmáron az utóbbi időben megismétlődő ékszerlopások történtek. A rendőrség adatai szerint a tettes Nagyváradra menekült s ezért ártírt az ottani rendőrségre, amely hamarosan le is taróztatta Lebovits Hermann szigetű illetőségű betörőt és Stiller nevű bűntársát. A két ember eddig 20 betörést ismert be. — Betörőket fogott a szatmári rendőrség is Lakatos György és Muresan György cigányok személyében. A két cigánybetörőt kihallgatásuk után átkísérték az ügyészségre.

— Egy hetedik gimnazista borzalmas tragédiája. Csikszere-dáról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség tartja izgalomban Csikszentkirály községet és környékét. Csikszér Gábor hetedik gimnazista egyik társával az Olton csónakázott. Később Csikszér Ábel malma közelében fürödni kezdtek. Az uszni nem tudó diák mély vízbe merészkedett, mely pillanatok alatt nyelte el. Társa kétségbeesetten kiabált segítségért, de mire a valamivel fennebb fürdő Nagy Imre csikszögödi festő és Daradics András csikszere-dai fiatalember segítségére siettek és kiemelték a vízből — halott volt. A barátja szeméi előtt vízbe fulladt diák kegyetlen sorsa iránt általános részvét nyilvánul meg.

KÉT ÉVI HARC UTÁN A MARGITTAI TAKARÉKPÉNZTÁR RT. MEGEGYEZETT HITELEZŐIVEL

(Margitta) Annakidején a B. L. is részletesen beszámolt arról a háborúságról, mely a Margittai Takarékpénztár Rt. igazgatósága és az intézet betétesei között tört ki. A betétesek szerint ugyanis a takarékpénztár azért volt kénytelen fizetéseit beszüntetni, mert az intézet kihelyezésének jelenékeny részével az igazgatóság tartozott s az igazgatóság nem volt hajlandó inkasszálni — saját-magától. Hossza ideig bünvádi eljárás is folyt a pénztézet ellen, melynek során zár alá vették az igazgatóság magánvagyonát is, az eljárást azonban beszüntették. Hónapokig tartó alkudozás után a héten végre létrejött a megegyezés, a betétesek s az intézet igazgatósága között. Az intézet élére új vezetéség került, melyben többségi helyet kaptak a betétesek képviselői úgy, hogy a régiak közül csupán Berger Béla vezérigazgató, Friedmann Dávid főkönyvelő és dr. Friedmann Herman intézeti ügyész maradtak benn, míg a betétesek képviselőiben Bereghy Andor bankigazgatót, dr. Bereghy Sándor ügyvédet, Székely Lászlót és Krisztik Jánost választotta meg a közgyűlés. A felügyelőbizottság új tagjai lettek: Auer Lajos, G. Lukács Lajos és Tóth Ferenc.

TEMESVARI TÖZSDE

Tudósítónk jelenti: A búzapiac szilárd. Árak: buza 425—430, 6-rozs 310, árpa 270, zab 225, 6-kukorica 235—260, új-kukorica október és novemberi és novemberi szállításra 150—160 lej.

Leányának praktikus nevelését

a budapesti Bulyovszky-utcai Dr. Förstner

leánynevelő intézet Gyakorlati Nőképzője

biztosítja. (Bentlakók, bejárók). Titkárnőképző. (egyéves érv. jogu). Ruha- és modelltervezés. Ruhavarrás és szabás. Idegennyelvű vizsgára előkészítés. Összes iskolai típusok eng. előkészítése. Tökéletes továbbképzés, zene, torna. Prospektust küld az igazgatóság Budapest, VI. Bulyovszky-utca 10 szám. Telefon: 156—93.

Pszt, csendesen!...

Érmihályfalva alszik. Éppen csak hogy nem horkol. De alszik. Nyugtalanul és rosszakat álmodik. Mintha beteg lenne. Az is. Vérkeringési zavara van. Gazdasági vérkeringésbe befészkelődött a válság baktériuma. Attól aludt el olyan mélyen. Mintha álmokörös lenne. Alszik minden. És vár. Valami vérpezsdítő, biztató kiáltást, amitől — felébredne és újra régi lendületébe zökkenne az érmihályfalvai élet. Abba a jómódba, amelyre ma már csak sóhajtvá emlékeznek. És már csak az öregek emlékeznek...

Egyinásti mörja

a sok „krájlzeráj“, a kis vegyeskereskedés. Hónapok óta tárgyalnak, hogy egy-egy áron árusítsák a rizst. Még ma sem tudtak megegyezni. Pedig nem is lenne utolsó egy kis hangzatos érmihályfalvai „felvágás“:

„Érmihályfalvai krájlzerosok Rízs-egységfrontja“.

Országos hírnevet

szereztek Érmihályfalvának a bűntügyi esetek. Mégsem büszke rájuk senki. Hónapokig foglalkoztatták a sajtót ezek a „nagy ügyek“: Freund Márkus rengeteg károsult, zöldesz, feketesz, selyem-csempészet, hírhedt rablógyilkosság és a nagy bélyeghamisítás.

Közel 10.000

lakosa van ennek a nagyközségnek. Tízezer ember = tízezer panasz... (Olyan kevés meglegedett kiérel van, hogy azok csak erősítik a megálapítást.)

Vakargatják a fülük tövét

az érmihályfalvai határőrök. Csak most tudták meg, hogy Veress Miklós, a Kolozsvárt elfogott hírhedt rablógyilkos már két hónappal ezelőtt az ő foglyuk volt, de — megszökött tőlük. Még ma is ott van a kerékpárja, amellyel, mint „határ-állépt“ fogták el az érseléndi—bagaméri határreznél. Meg sem állapíthatták személyazonosságát, mikor egy óvatlan pillanatban „eltűnt“. Most a lapok közötték a fényképét és felismerték benne Veress Miklóst, aki a kezük közül siklott ki. Ha igaz, a százötvenezer lejes jutalom, melyet a kolozsvári detektívek kapnak — sok álmatlan éjszakát okoz az érmihályfalvai határőröknek...

Érmihályfalván Szarka ur is hatalom

Szarka ur, illetőleg a legújabb helyesírás szerint Sarca Joan nem tartja eleget, hogy a reabizott vasuti hivatalt rendben tartsa. Nem, Sarca ur szélesbített egyet hatalmi körén és egy nap kiadta a parancsot: Magyar lapokat nem szabad árusítani az állomáson... Mindenestre érdekes ujtás. Sehol máshol az országban nincs ilyesmi. A lapok árusítása, legyenek azok akár hottentottául is megírva, nem tilthatók el senki által, de legkevésbé Sarca urtól, akinek az ilyesmihez semmi köze nincsen. Sarca ur az állomáson megjelenő rikkancsokat becipelteti az irodájába és átkutatja minden részüket, vajjon nem-e rejtenek maguknál magyar ujságokat. És csak akkor engedi őket a perronra, ha kiállták a motozást és ha — levizgáztak előtte a román nyelvből.

Igy tehát Sarca ur, mint közoktatási inspektor, nemzetvédelmi apostol és mint megszádlult vidéki potentát működik Érmihályfalván.

Mindenestre felhívjuk Sarca urra feltetési figyelmét. Jó lenne, ha egy kicsit bevizsgálná Sarca ur hivatali ügyeit. Vajjon minden rendben van-e ottan? Mi ugyanis azt hisszük, hogy egy állomásfőnöknek teljesen elég, ha az állomás ügyeit intézi és nem avatkozik be más, rá egyáltalán nem tartozó ügyekbe.

Jó lenne, ha bevizsgálná, hogy vajjon tényleg olyan sok mindenre képes, mint talán, csak sokat akar a Szarka?...!

Érmihályfalvai hiradó

A csempészetet megcsökkent. A hajdan olyan híres érmihályfalvai csempészközpont átkerült Halmiba és Máramaroszigetre. A helyzet ugyanis az, hogy Magyarország felment a textilanyagok és a selyem ára. Ma már csempészni sem érdemes Mihályfalván.

Szeptember 2-án tartják meg az Iparostestület 50 esztendőse fennállásának

ünnepeit. A zászlószentelést hatalmas népiünnepély követi.

A nőegyletek ugyancsak virágozón működnek Mihályfalván. A Református Nőszövetség Kassay Ida tanítónő vezetésével, a Wizo dr. Bálint Miklósné, a Katolikus Nőegylet dr. Andrassy Ernőné, a Zsidó Nőegylet pedig Fisch Gézané vezetésével mellett gondoskodik télen fáról és mindenkor a legkülönfélébb segélyekről.

A csendőrmester a hatalom és ami dönt, az a szimpátia

Ugy hisszük, ennek is hiába keressük párját egész Romániában. Ez is csak itt van nálunk, ebben a speciális Biharban és itt a még speciálisabb Érmihályfalván.

Amíg más határmenti városokban a határátlépés kérdése egyszerű adminisztratív formalitás, addig Érmihályfalván ebben az ügyben a csendőrmester a hatalom.

Nemzetközi megállapodás köttetett ugyanis arra nézve, hogy a tíz kilométer körzetben lakók egy szimpla kérvénnyel már jogot nyernek arra, hogy meglátogathassák szomszéd-ban lakó hozzátartozóikat, elintézhetik ügyes-bajos dolgukat. Érmihályfalván azonban nem ez a helyzet. Pop lancu főszolgabíró, a megyei prefektus rendeletére hivatkozva, kijelentette, hogy addig senkinek nem lehet kiadni a határátlépési engedélyt, amíg azt a csendőrmester nem véleményezi és az adóhivatal nem láttamozza. Természetesen mindkét hivatalban gondoskodnak arról, hogy a határon átlépni akarók a kérvények és torturák labirintusába belefáradva és beleunva, végre is lemondjanak a határátlépésről. Mi ennek az oka, mi van ennek a hátterében, nem tudni.

Felvetődik ugyan egy logikus gondolat! Ut-

ját akarják állni a csempészségnek!

Azonban utánaajrtunk és megállapítottuk, hogy azok, akik csempészséggyanusak, nyugodtan járkálnak át határátlépéssel Magyarországra. A tilalom csak azok számára áll fenn, akik a csendőrmesternek nem szimpatikusak.

Ez tehát a határátlépők helyzete. Utlevélet egyáltalán nem lehet kapni. A csendőrség ezt nem véleményezi. A határátlépés ügyében pedig az őrmester ur szimpátiája dönt.

Es jöhet betegség, vagy sürgős áttutazás, operáció, vagy bármi más, semmi sem számít. Érmihályfalván a hatóságok új fogalmat kreáltak határátlépési ügyben.

Fellebbezési fórum pedig nincs.

Örök körforgás ez itt a szolgabírótól a csendőrmesterig és ha tetszik vissza is. Itt nem lehet tisztán látni és nem lehet megérteni semmit. A helyzet jelenleg az, hogy ha az érmihályfalvai polgárnak valami betegsége akad akkor kétségbeesetten gondol arra, hogy vajjon át tud-e majd jutni a határon és vajjon elég szimpatikus lesz-e majd a csendőrmester urnak?!

Vessünk számot: készítsük el a mérleget.. Érmihályfalvának

Volt:

KERESKEDELME

(De milyen virágzó kereskedelme!)

IPARA

(Több mint háromszáz iparos volt! Mind jómódu, a jó középosztályt képviselték...)

SZÜLLÖGAZDASÁGA

(Érmelléki borok... Európa-hírű finom borok... „Nyelvcséttintő minőség“... Nagy és állandó kivitel...)

ALLATKIVITELE

(Még két évvel ezelőtt az olaszoknak külön kirendeltségük volt itt. Tizenöt osztrák és cseh cég vásárolta az érmelléki sertéseket, szarvasmarhákat és baromfiakat.)

BANKOK

(amire csupán ráfizetett a nagyközség. Három nagy önálló pénztintézete volt!)

MILLIÓK

(1929-ben a legnagyobb bank, amely korlátlan bizalomnak örvendett az egész vidéken, megbukott. Az igazgató ur „spekulált“ a betétesek pénzével... A pénz elusztott, a betétesek és részvényesek sokmilliója elveszett.)

Ami van:

Járásbíróháza, közjegyzősége (az említésre méltó közintézményekből), liberális pártja Kádár Béla elnökkel, (aki a legutóbbi községi választáson, miután a hivatalos listán nem jelölték, önálló listájával csufosan kibukott), strandfürdője, két „hangos“ mozija, sár- és portengere, botrányai, rengeteg pletykája stb

Egyszóval a mérleg veszteséggel zárul Érmihályfalva számára!...

Középiskolája,
Aszfaltjárdája,
Gőzfürdője,
Sportpályája,
Stb., stb., stb...

Ami nincs:

Az álperceptor

csínytevései

Különös egyenlet: Érmihályfalva kevés embert tesz boldoggá, de Érmihályfalvát van aki „boldogítja“...

Igy például Pop Gheiza adóhivatali könyvelő ur is azon munkálkodott feltűnő buzgósággal, hogy minél több érmihályfalvai polgár elismerését kivívja.

Olyan „idegenforgalmat“ csinált egy-maga, hogy csak úgy zengett bele az érdemes nagyközség.

Lakott, evett, mulatott és — mert minden ut erre kanyarodik — szeretett.

A lakás ajtójára nincs kiírva, hogy „hitel nincs“ — megtette. Hitelbe lakott...

A tisztos polgári család asztalára sem találják fel az „azonnal fizetni“ felszólítást. Tehát jóllakott. Hitelbe.

Ugyan. Csak nem képzel valaki, hogy „kápé“ mulat. Hanyag mozdulat: írja fel!...

És a nők? ... Ha már úgy benne van a „hiteléletben“... — hitelbe szeretett...

Hogyan tudta mindezt elérni? Pont Érmihályfalván. Ahol a hitelre már csak úgy emlékeznek, mint valami ködös emlékfoszlányra.

A recept roppant egyszerű volt.

Végiglátogatta a vendéglőket. Mind egyiket „megtisztelte“ megjelenésével. Egyiket sem hagyta ki, nehogy „megsértődjenek“.

Jól „bepofázott“, amint zamatos érmihályfalvai tájszólással mondják. Aztán, amikor hajlongott a pincér, rászólt sokat. sejtető hangon:

— Én vagyok a perceptor. Jöjjön az adóhivatalba. Ott fizetek!

Másnap, amikor a pincér megjelent az adóhivatalban és kereste a perceptor urat, a „könyvelőt“ találta ott, aki zavar-tan mentegetőzött:

— A pénzét éppen most szállították el a zilahi pénzügyigazgatóságra...

Mindenki hallgatott a nyilvánvaló szé-lhámoság előtt, mert...

... hát mer valaki az adóhivatalban kiabálni?...

Az inspektor

ismét megjelent az Érmelléken.

Iskolainspektor — sokat jelent ez a szó. Sok bajt, kétségbeesést s zaklatást. És ekkor, amikor az állam a felekezeti iskoláknak a törvényben biztosított jogait sem adja meg, az inspektor megjelenése csak újabb torturákat jelent és korántsem a sérelmek és jajok orvos-lását.

Ezalkalommal is megvizsgálta az inspektor a reformátusok négy tanerős iskoláját és megállapította, hogy egy teremben csak negyven gyerek tanulhat és nem kilencven, mint eddig. Az indok egyszerű: két terem befogadóképessége nem üti meg azt a mértéket, amit az „előírás“ megkövetel.

Az „előírás“ pedig állandóan változik. Változik az inspektor ur személye, jókedve avagy bosszúsága arányában.

Érmihályfalván jelenleg az a helyzet, hogy a hirtelen létszámredukció folytán például a második osztályból a harmadik osztályba iratkozhatot be mindenki. Például a második osztályban hatvanan jártak, a harmadikba már csak negyven iratkozhatott be. Hogy mi lett a többi husz gyerekekkel, az nem fontos. Illeődleg az inspektor ur megmutatta ennek a husz gyerekek is az utját: Menjenek az állami iskolába. Az ugyanis néptelen mondhatni teljesen, egy teremben alig van négy-öt gyerek.

Ezért tehát! A felelet tiszta és nagyon érthető. Az inspektor ur nem állhatja azt, hogy katolikusok, zsidók és reformátusok egyformán fenntartsák felekezeti iskoláikat akkor, amikor az állami iskola üres.

Itt vannak a bajok és nem a levegő köbmétere körül, amint az inspektor ur azt legutóssó ottartózkodása alkalmával kiszámította.

Ennyi és ennyi köbméter levegőre van szükség egy gyereknek — mondotta az inspektor ur — eddig a gyerekek kevés levegőt szívtak. Az ilyesmi törvényellenes...

A község különben most új állami iskola építésén töri a fejét. Állami iskolát Érmihályfalván? Minek? Kinek?

Természetesen ezt is azok a szerencsétlen adózók fizessék ki, akiknek gyerkeiket nem engedik tovább tanulni a felekezeti iskolákban!

Érmihályfalva agyonsújtott polgársága minden erejével tiltakozik a készülő merénylet ellen, reszketve gondol az inspektorra, aki olykor feltűnik a községben és szeretné, ha nem a közoktatásiügyi minisztérium gondoskodna arról, hogy gyerekeik mennyi levegőt szívnak be köbméterbe.

Érmihályfalva tisztában van azzal, hogy az inspektor ur csak úgy szívóságból nem harcol ki több levegőt a kisebbségi gyerekek számára.

Capitol Mozdó, Brassó

Ma, hétfőtől kezdődőleg egy pazar kiállítású főuri film,
— A szerb királygyilkosság története. —

„DRAGA MASIN“

Főszerepben: POLA NEGRI.

Kedden d. u. 3-kor „EGY LEÁNY, MINT TE“ (Ein Mädel wie du) Szőke Szakállal

Sötét machináció az aradi tűz világánál

Ki gyújtogatott Aradon!?

Fantasztikus hajsza egy nagy cég ellen, nem egészen ideális alapon

Arad, augusztus 28.

Különös kettős letartóztatás tartja izgalomban a város közvéleményét: az elmúlt hét csütörtökre virradólag — amint már röviden jelentettük — kigyulladt az országos viszonylatban is közismert nevű König és Lázár cég vasuti raktárhelyisége és — bár a tűz jelentéktelennek bizonyult, — még a hajnali órákban letartóztatták a cég két vezetőállású tisztviselőjét. A vád: gyújtogatás. Egyelőre semmiféle tárgyi, vagy közvetett bizonyíték nincs a két letartóztatott ellen — állapítja meg a vádtanácsi határozat, amely mindkettőjük ellen elrendeli a vizsgálati fogságot, — azonban mégis: mindkettőjük ellen fenntartották a letartóztatási végzést.

Többől esik itt ebben az ügyben szó, mint két ember szabadságáról. Még annál is többől, hogy kiderítették: két bűnös ember, vagy két ártatlanul meghurcolt férfi lett az aradi ügyesség fogházának lakója. Sokkal többről van itt szó. Szemmel láthatólag ugyanis, ez a tüzeset-bűnügy nem egyéb, mint ügyesen inszenzált fejezete egy hadjáratnak, amelyet egy virágzó vállalkozás ellen indítottak.

MI TÖRTÉNT?

Mi is történt tulajdonképpen? Az eset a következő:

Csütörtökre virradólag, hajnali fél három óra tájban telefonon értesítették az aradi tűzoltóságot, hogy a vasuti raktárakban tűz ütött ki. Siralmas technikai felkészültsége ellenére is, a nagyszerű pontossággal kivonult tűzoltók fél óra alatt elfojtották a jelentéktelen, éppen csak fellobbant tüzet.

És mialatt a tűzoltók a jelentéktelennek látszó tűz oltásán dolgoztak, bekövetkezett az első meglepetés: hajnali három óra tájban, váratlanul és meglepetészerűen megérkezett a tűz színhelyére maga a vezető főügyész.

A főügyész nyomban helyszíni vizsgálatot tartott és őrizetbe vettette a König és Lázár cég két vezető tisztviselőjét, akiket ágyból szólítottak a tüzhöz. Az a gyanu merült fel, hogy Lázár Nándor — a cég belfelügyelője — és Révész Jenő, a vasuti kirendeltség vezetője gyújtották fel a raktárt.

Hogy honnan származott a feltevés, hogy egyáltalában gyújtogatás történt, azt éppen úgy nem tudta senki, mint azt, hogy a kora hajnali órák ellenére, miért maga a vezető főügyész szállott ki a helyszínére.

„HALLÓ, FELGYÚJTOTTAK A VASUTI RAKTÁRAKAT...“

Mert ez egészen különösnek tűnt fel: jelentéktelennek látszó tüznél még soha sem jelent meg a vezető főügyész és tüzesetknél általában a rendőrség vezetői az első vizsgálatokat: mi volt tehát az oka annak, hogy a kora hajnali órákban

a vezető főügyész azonnal kiszállt a helyszínére?

Ugy látszik, hogy Vulpe Constantint, Arad vezető főügyészét valaki szándékkal azzal értesítette a tüzről, hogy gyújtogatás történt. Mint ahogyan a tüzrészget is azzal avizálták — nyomban a tűz felfedezése után, — hogy: „felgyújtották a vasuti raktárakat...“

Megállapítható, hogy abban a pillanatban, amikor a tüzet felfedezték, már arról volt szó: itt gyújtogatás történt... Nyilvánvaló, hogy itt tervszerű bűnügyi beállításról volt szó, mint ahogyan az is

Nemzetiségi kérdés

Mert többről esik itt szó, mint két ember letartóztatásáról, vagy szabadlábra helyezéséről. Sokkal többről: itt milliókra megy a játék. Ez a kis tüzvétség-epizód nem egyéb, mint érdekes megállóhelye annak a hajszának, amely minden kisebbségi megnyilvánulás ellen megindult mifelénk. Nem egyéb, mint az üzleti alapon operáló tulzód nacionalista áramlat egyik megnyilvánulása.

A König és Lázár cég jelentéktelen kis vidéki szállítási irodából az ország egyik legnagyobb szállítványozási vállalatává nőtte ki magát, amelynek központja ma már az ország fővárosában van. A König és Lázár cég teremtette meg ugyanis Romániában az ugynevezett grupázs-szolgálatot, megszervezte ezt a kereskedelmi

A tűznek nem szabad kialudnia...?

A támadások azonban nem értek célt. A König és Lázár cég nem holmi panamalanpon kaptak meg a milliós koncessziót. Ugy látszott, itt nem lehet semmit sem kezdeni. Ekkor lobbant fel a különös tűz lángja a cég aradi gyűjtőraktárában. Ugy látszik, a tűznek, a gyűlölség tüzeinek nem szabad kialudnia...

A sorozatos támadásoknak mintegy csattanója volt a multhét csütörtöki kitért tüz. A veszedelem egy olyan raktárhelyiségben ütötte fel fejét, ahonnan előző napon négy és fél vagon árut vittek el. Biztosítási csalás tehát kizártnak látszik. Mint ahogyan erről egy pillanattal sem esett szó. A vád első pillanattól kezdve ez volt: a raktárt felgyújtották. Mégpedig — állapította meg a tűzvizsgálat, — olyan helyen, ahonnan a lángok percek alatt keresztülfuthattak volna a vasuti raktárszárnny egész tetőzetén... Nyilvánvaló tehát, hogy a hatóságok már ebben az irányban kezdtek nyomozni: gondatlanság történt... Nyilván nem ok nélkül terelődött ezirányba a vizsgálat: azok, vagy az, akik, vagy aki a főügyész figyelmét felhívták szemmel láthatólag arra igyekeztek rávezetni a hatóságokat, hogy „milyen veszedelmes dolog a König és Lázár cég kezében meghagyni a koncessziót...“

Mert, hogy rejtélyes információk dolgoztak, az kétségtelen. Mint egy megaláztatott bűnügyi rejtélyben, ugy adódnak a kérdések: miért jelentették e' első pillanathban a tűzoltóságnak, hogy gyújtogatás történt? Ki értesítette a hajnali órákban a vezető főügyészt a tüzről? Kinek volt bátor-sága egy egyszerű tüzeset miatt ágyából kikeltetni a közrend legfőbb őrét?

Autóbuszkatasztrófa az Ókirályságban

Konstanca, augusztus 28.

A Konstanca és Techirghiol között húzódo országúton a 788 számú techirghiol autóbusz Agigia falu közelében kormánytörés következtében egy fának rohant és összetört. Az autó 18 utasa közül 5 súlyosan, 13 könnyebben megsebesült. Az autóbusz Dobro Jon nevű vezetőjét a rendőrség letartóztatta.

Holttest a strandon

Nagyvárad, augusztus 28.

Tegnap délután a nagyváradi strandolók közül valaki elkiáltotta magát:

— Emberi testre léptem!

A strandolók kihúzták a vízből a testet a megállapították, hogy Doboz János 26 éves vasmunkás fél 3 órakor fejest ugrott, a vízben szívézhűdés érte és meghalt.

nyilvánvaló, hogy a hajsza nem a két letartóztatott tisztviselő ellen indult meg. A — kétségtelenül — bizalmas magáninformációkkal már előzőleg figyelmeztetett vezető főügyész éppen úgy letartóztatta volna a cég bármelyik vezető-tisztviselőjét, aki a helyszínére érkezik, mint ahogyan az ágyból kiugrott Lázárt és Révészt letartóztatta.

Mi lehetett az oka annak, hogy a König és Lázár cég raktárában keletkezett tüzveszedelemről — kicsoda, miért, miért nem, ezt még nem állapították meg, de tény, hogy — azonnal kimondták a szentenciát: itt gyújtogatás történt.

— üzleti alapon...

életben elsőrendű szükségletű összeköttetési lehetőséget. Ennek a szervezetnek révén a König és Lázár cég egy olyan szállítványozási koncesszióhoz lett rövidesen birtokosa, amely nemcsak a vállalat, de az egész ország kereskedelmi életének érdekeit szolgálta.

A főképpen üzleti szemüvegen keresztül szemlélődő ultrasovinista uszítóknak rövidesen vesszőparipája lett a König és Lázár cég. „Hogyan lehetséges az — hangoztatták ezek a kákán is csomót keresők, — hogyan lehetséges az, hogy egy zsidó vállalat ilyen nagyfontosságú koncesszióhoz jusson“. Nemrégiben parlamenti felszólalás is hangzott el a König és Lázár cég koncessziója ügyében és egyre fokozódó gyűlölség-rohamok indultak meg a vállalat ellen.

előtt legfeljebb hat perccel: márpedig az éjjeli őrn — aki a CFR szolgálatában áll — az éjjeli őrn kívül más nem járt a raktár közelében. Legkevesebb a két tisztviselő, akik az igazak álmát aludták... Ezzel szemben az éjjeliőr és a közelben szolgálatot teljesítő határőr katonavallomása között súlyos, ténybeli ellentmondás mutatkozik. A két letartóztatott tisztviselőnek semmi kimutatható, vagy rejtett oka nem volt a gyújtogatásra. Lázár Nándor, a tulajdonos testvére, a vállalat egyik vezetője: csakis patológikus alapon tételezhető fel, hogy gyújtogatott volna. A másik tisztviselő: jólfizetett, pontos, szorgalmas ember, akivel főnökei mindenkor tökéletesen meg voltak elégedve. A vizsgálat megállapította, hogy anyagi okok nem játszhattak közre: miért gyújtotta volna fel ez a két ember kenyéradó vállalatának raktárát?

A másik oldalon áll viszont a vád: ismeretlen tettes kívülről bedobott kanóccal felgyújtotta a raktárt, azonnal értesítette a gyújtogatásról a hatóságokat és nyomban jelentette, hogy gyújtogatás történt. Gyújtogatás, amelynek következményeképpen az egész raktárhelyiség leégthetett volna...

Természetes, hogy a hatóságok éltek a gyanupörrel és letartóztatták a súlyosan megvádolt két, először eléjük került tisztviselőt, akikért a „károsult“ cég, amely ellen „bosszúból“ merényletet követett el a két tisztviselő, tehát akikért a cég maga vállalt garanciát, maga gondoskodik számukra védelemről és gondoskodik arról is, hogy ártatlanságuk kiderüljön...

FOLYTATASA KÖVETKEZIK...

A König és Lázár cég nem hajlandó tudomásul venni, hogy az ellene megindult hajsza a véletekig elmérgesedett. Nem hajlandó a gyújtogatás-mesét zsebre vágni. A cég bukaresti jogtanácsosa, egyik fővárosi lap szerkesztője, ma Aradra érkezett és személyesen kezdi meg az aradi ügyvédekkel együtt a magánnyomozást az ügyben. Valószínűleg a napokban Aradra érkezik Hiottu ügyvéd, Hiottu volt udvari marsall fia is, aki szintén a védelem nyomozási munkájába kíván bekapcsolódni. A gyújtogatási botrány eddigi fejleményeinek folytatása következik. És ez a folytatás valószínűleg kellemtelen lesz még néhány jó üzleti érzékkel megáldott, néha nagyon hangoskodó kisebbség faló számára is. Mert Vulpe vezető főügyész letartóztatta ugyan a gyanúsított tisztviselőket. De az aradi ügyesség energikus vezetője abban a pillanatban, amikor meggyőződik arról, hogy itt milyen sötét intrikák játszanak közre a háttérben, könyörtelenül leleplezi a sötétben bujkáló vádaskodókat...

Balla Károly

Betörők a volt miniszter lakásában

Budapest, augusztus 28.

Beöthy László nyugalmazott kereskedelemügyi miniszter lakásában, amely egész nyáron magárahagyva volt, vasárnap betörők jártak. A betörők összezsugorították az ezüstkészleteket és az értékes szőnyeget és a zsákmánnyal észrevétlenül eltávoztak. A vidéki birtokán nyaraló Beöthy László csak a rendőrségtől tudta meg, hogy amíg ők vidéken gondtalanul nyaraltak, lakását teljesen kifosztották.

Astra Mozdó, Brassó

Nagy sikerrel fut Liane Haid és Gustav Diesel izgalmas kémdrámája

Ketten az éjszakában

(Egy éjszaka regénye) című 100%-os németül beszélő és éneklőfilm

Astra LUX Mozdó

Rendkívüli sikerrel fut

Zoo in Budapest

(Forradalom a budapesti állatkertben)

Pótkép:

„A cigánykaraván“ és „Hindenburg temetése“

K Ö Z G A Z D A S Á G

Ujabb 22.000 talpfát
vett a CFR,

Bukarest, augusztus 28.

Az elmúlt hét végén újabb árlejtés volt a CFR vezérigazgatóságánál 22 ezer darab tölgy normáltalpfá és 87 köbméter speciális talpfá szállítására. Az árlejtésen csak meghívott cégek vehettek részt, a melyek a következő ajánlatokat adták be:

Stearul S. A. Kolozspár 1000 darab egyenként 125 lejért, 1000 darab 130 és 1000 darab 135 lejért ab Naszód állomás.

Bihoreana S. A. (Grünstein Sámuel), Nagypárad, 2000 darab egyenként 124 lejért ab Vaskóh, 1000 darab 125 lejért ab Stei állomás és 500 darab 126 lejért ab Belényes.

Sziklás és Weisz, Brassó, 4000 darab á 140 lej ab Csomafalva.

Jakab és Paneth, Agostonfalva, 1000 darab á 148 lej és 1200 darab á 158 lej ab Apáca, 2000 darab á 146 lej és 1800 darab á 152 lej ab Beia állomás.

Somesana S. A., Szatmár, 5000 darab á 148 lej ab Nagybánya állomás.

Lomási Erdőipar R. T., Bukarest, 12 ezer darab á 138 lej ab Feketealom.

Stefag S. A., Kolozspár, 1500 darab á 140 lej ab Egeres és 1500 darab á 140 lej ab Bánffyhyunad.

La Roche és Darvas R. T., Nagypárad, 350 darab á 119 lej és 350 darab á 125 lej ab Mezőtelegd, 500 darab á 119 lej és 500 darab á 123 lej ab Kismurány, 500 darab á 119 lej, 500 darab á 121 lej, 500 darab á 123 lej és 500 darab á 125 lej ab Belényes.

A fenti cégek közül nem jut be a Jakab és Paneth, Stefag és Somesana, mert ajánlataik túldíjazták, viszont a többi cég által felajánlott talpfamennyiség fedezte a szükségletet.

A speciáltalpfá-árlejtésen a következő ajánlatokat adták be köbméterenként:

Sziklás és Weisz 1500 lej ab Csomafalva, Somesana S. A. 3200 lej ab Nagybánya, Lomási Erdőipar 2400 lej ab Feketealom, Stefag R. T. 1700 lej ab Egeres, Bánffyhyunad, Boksze, Ffeffetmann Ignác (Beszterce) 1400 lej ab Creanga állomás. A szállítást a brassói Sziklás és Weisz cég kapja meg, mint legolcsóbb.

A közgazdaság hírei

Másfélmillió sikkasztás az „Unitas” esernovici képviselőténél. A likvidálás alatt álló bukaresti „Unitas” S. A. szállítási vállalat esernovici fiókjánál a napokban megtartott rovincsolás alkalmával másfélmillió sikkasztást fedeztek fel. A sikkasztást úgy követték el, hogy a napi kasszalapokat mindenkor kisebb áthozattal nyitották meg, mint az előző napi zárlat volt. Feltűnő, hogy ezt a lettesek két éven át zavartalanul csinálhatták és most is csak a véletlen folytán fedezték fel a visszaélést.

Olcsóbb lett a költözködési tarifa. Ismeretes, hogy az átköltözéseknél a vasút külön díjszabást alkalmaz a berendezési tárgyakra és butorra. A legújabb rendelet értelmében a költözködési tárgyakat, még ha külön butorkocsiban történik is a szállítás, augusztus 20-tól a VI. rendes tarifa helyett a IX. rendes tarifa díjtételei alapján szállítja a vasút.

A temesvári és aradi CFR vámirodák működési területét kiterjesztették Lugos, Resica, Gyulafehérvár és Medgyes állomásokra is, ahol nem működött eddig ilyen felhivatalos vámiroda. A vámolási formalitásokat Lugoson és Resicán a temesvári, Gyulafehérváron és Medgyesen pedig az aradi CFR-vámiroda két-két delegált deklarálása fogja végezni.

A kolozsvári „TRANSGLOBUS” szállítási vállalat, amely a bukaresti „Unitas” likvidálásban is részt vett, lemondott a bécsi Josef Propper et Co. cég képviselőtéről és ideiglenesen a bécsi Schier et Munch céggel dolgozik, amely a Bülow, Otten et Co. csoporthoz tartozik. Hir szerint egyébként a „Transglobus” úgy tervezi, hogy üzleti tevékenységének székhelyét Bukaresztbe teszi át, amellyel Kolozsváron fiókot fog fenntartani.

A hadseregnek szóló lisztszállítványok feladásánál, rendelte el a CFR vezérigazgatósága, nem kell igazolni többé az 140 százalékos adó befizetését. Ezt a hadseregnek szóló lisztszállítványok feladásánál, rendelte el a CFR vezérigazgatósága, nem kell igazolni többé az 140 százalékos adó befizetését. Ezt a

zeti központ (Centrala Cooperativă de Import-export) veheti igénybe.

A megyesi vámhivatalhoz érkező importárúk elvámolására az ottani Lukács József és Társa cég megállapodást kötött a marosvásárhelyi Sámson Sándor szállítócéggel. Eredetileg a Bülow, Otten et Co. cég szerette volna megcsinálni az üzletet, amely a multban is saját vállalatával, a kolozsvári „Unio” szállítási vállalatával, illetve a gyulafehérvári Intercontinental-val vámoztatta el a Medgyesre címzett szállítmányokat, amíg ott nem volt vámhivatal.

BUZIÁS

GYÓGYFÜRDŐ

(Román Nauheim).

Természetes, páratlan szénsavas, rádioraktív, sós-vasas forrásvizekkel

Biztos gyógyhatás szív és vérkeringési zavaroknál szervi, elhízásos érmezesedés, vesebaj, vérszegénység, izomszusz, holaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépő idegbajok (Tabes stb.)

csatlakoztatás a legjobb eredménnyel.

Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Kitűnő konyha, elsőrendű szállodák. Diétás

penziók, mérsékelt árakkal. Új, modern uszoda, naplányos

stranddel. A CFR vonalain 50% os utazási kedvezmény. Állandó

katonazene. Pausál-kurák az „Europa” utazási irodák útján.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Prospektust, felvilágosítást szívesen küld Muschong Buziási Gyógy-

fürdő R. T. **Fürdőigazgatóság, (Banat) Buziás.**

Gazdasági felfedező expedíció indul
Temesvárról Oroszországba

Keleten keres piacokat a bányási ipar

Temesvár, augusztus 28.

Valóban szenzációs és nagyvonalú tervről számolhatunk be, amely a bányási ipar terjeszkedését célozza Kelet felé. Ez a Kelet felé orientálódás a célja és jelszava különben a szeptember közepén Bukarestben megnyíló nagy nemzetközi vásárnak is.

Az ötlet Conciatu Jancutól, a kereskedelmi- és iparkamara agilis főtitkárától származik, aki most indult el tanulmányútjára. Először Nápolyba, Rómába és Bariába megy, hogy az olasz piacon a bányási sertés, marha és szárnyaskivitel intenzifikálásának lehetőségei után érdeklődjék. Innen folytatja útját a levantei vásár néven ismert eleven keleti piacra: felkeresi Szalonikit, Konstantinápolyt stb. és Konstantán át tér haza. A főtitkár a helyszínen akarja tanulmányozni a lehetőségeket a bányási ipar termékeinek elhelyezésére Görögországban, Albániában és más balkáni és keleti országokban. Utja során azonban érdeklődni fog a másik,

még távolabbi terv: az Oroszországgal való árucserre lehetőségei és módjai után is.

Azonban ezt a második tervet is gyorsan nyélbe akarja ütni Conciatu és már az ősszel

a bányási gazdasági körök tanulmányútját szervezi meg a szovjet területre. Egy csoport bányási gyáros, kereskedő és közgazdasági szakember fog leutazni Oroszországba, hogy az egyedüli lehetséges és praktikus módon, a helyszínen való tanulmányozás és megbeszélés útján tapogassa ki az Oroszország és a Bányás közötti kereskedelmi forgalom lehetőségét.

Tekintettel arra — mondta Conciatu főtitkár —, hogy az orosz szovjet külkereskedelme teljesen államosítva van és különféle állami trösztökbe tömörül, kézenfekvő, hogy a szállítás Románia részéről is a hivatalos kereskedelmi szervek útján és közbenjárásával történik.

Hogy milyen áruk kerülhetnek szóba Oroszországba való kivitel céljából, azt előre precizizálni természetesen nem lehet.

het. Bizonyos azonban, hogy ha a román — orosz áruforgalom csak valamelyes mértékben is megindul, úgy a Bányás, mint Bukarest után az ország legfejlettebb és legnagyobb ipari városa, első sorban jöhet számításba. Bármilyen lázasan is iparosították Oroszországot vezetői, remélni lehet, hogy akadnak olyan ipari cikkek, amelyek az őriási kiterjedésű orosz piac átvész tőlünk — nem is szólva az állat-exportról, vagy más nyereségtermékek kiviteléről. A két ország szomszédos, a szállítási költségek nem nagyok s így a szovjetbe való kivitel gondolatát nem lehet reménytelennek tekinteni.

A gyakorlati eredményt mindenesetre csak a tanulmányút és az oroszországi kirándulás után mérhetjük le. Conciatu főtitkár gyorsan és erőteljesen meg akarja valósítani a dicséretreméltó és időszzerű tervet, amelyre még részletesen visszatérünk s hangot adunk a helyi gazdasági körök véleményének is.

Kömünes Géza

Készül a világtörténelem
legnagyobb sztrájkja Amerikában

Szeptember negyedikén 1 millió munkás teszi le a munkát, ha valami közbe nem jön

Newyork, augusztus 28
Az amerikai Textilmunkások Országos Uniója vasárnap tartott nagygyűlést és ki-mondotta, hogy szeptember negyedikén megkezdik a sztrájkot. A jelek arra mutatnak, hogy csatlakozni fognak a sztrájkhoz a rokonszakták munkásai, mint a

festőmunkások, selyem- és gyapjuipari munkások is. Számítani kell arra is, hogy más iparágak is rokonszenvező sztrájkba kezdenek s ha ez valóban így történik, úgy Amerikában szeptember negyedikén kitör a világtörténelem eddigi legnagyobb sztrájkja, amely több, mint egy

millió munkás kezéből parancsolja ki a munkaszerszámot.

A lapok jelentése szerint Washingtonban a textilmunkások határozata nagy izgalmat keltett s a kormány minden igyekezik megtenni, hogy elhárítsa a fenyegető nagy veszedelmet.

LEGÚJABB

A NÉPSZÖVETSÉG SZEPTEMBER 10-IKI

ülésszakára Magyarországról Imrédy Béla pénzügyminiszter is kiutazik, hogy jelentést tegyen az ország pénzügyi és gazdasági helyzetéről. A magyar pénzügyminiszter jelentésétől függetlenül terjeszti be a maga szakértői jelentését Tyler népszövetségi megbízott is. Magyarországot főmegbízottja egyébként a Pester Lloyd jelentése szerint újra Eckhardt Tibor lesz, aki már vállalta is a kiküldetést és hozzáfogott a küldöttség tagjaival az anyag áttanulmányozásához.

1000 KIUTASÍTOTT LENGYEL BANYÁSZ

különvonaton megérkezett a káttovici állomásra. A bányászok rendkívül elkésere-dettek, mert a francia hatóságok még időt sem hagytak nekik, hogy holmijaikat becsületesen összepakkolják. Huszonnégy óra alatt kellett elhagyniuk Franciaországot. Két nap múlva újabb 2000-es kiutasított bányász érkezik. A lengyel kormány felhivatalos lapja, a Gazeta Polska hangoztatja, hogy a lengyel munkások elkésere-dése nagyon jogos, mert a kiutasi-

tott munkások közül igen sok 20 évvel dolgozik Franciaországban, más részük pedig a francia hadseregben szolgált a világháború alatt.

A LONDONI TIMES NAGYOBB CIKKBEN

foglalkozik Az ember tragédiájával és annak szegedi szabadtéri előadásával. A lap azt fejtegeti, hogy végre a magyarok legnagyobb drámairojának halhatatlan műve is elfoglalja azt az előkelő helyet, amelyet méltán megérdemel a világirodalomban.

ANGELESCU PAUL

hadügyminiszter rendeletet adott ki a katonatisztek fizetésére vonatkozólag. A rendelet intézkedése szerint szeptember 1-től a katonatisztek rangjuknak megfelelő fizetést kapnak.

A LEJ KÜLFÖLDÖN

Berlin 47.36—47.54.
Bécs 3.11—3.15
Budapest 3.42—3.46
London 4.99—5.40
Prága 17.85—18.15

A BUKARESTI
TŐZSDE-ZÁRLAT

Adóbón 40, stabilizációs kötvény 41 és fél, kisajátítási kötvény 42 és egynegyed—42 és fél, Nemzeti Bank 5200—5225, Banca Română 302—303, Credit Minier 254, Mica 1220, Resica 420—424.

A Nemzeti Bank megváltoztatta az angol font és a dollár paritását: angol font: 508 és fél—498 és fél, dollár 107 és háromnegyed—97 és háromnegyed.

GABONATŐZSDE

Mai forgalom 80 és fél vagon buza, 35 vagon zab, 3 vagon rozs, 70 vagon tengeri, 2 vagon bab.

Buza 77 kilós prompt 480 ab Bukarest — szeptemberi szállítási regáti állomásról 440 — prompt Giurgiu 510 hajóra, Bazargie 490. Tavalyi buza 445. Zab, Szatmármegyéből szeptemberi szállítási 24.250, — Bukarestből 30.200, Bányából 24.500—24.000, Fogarasból 30.000. Rozs 74—75, prompt 400 ab Bazargie, tengeri 265—270 dunai állomásról, Új napraforgó 300, bab 310 ab Krajova.

Utítsa meg sorsjegyeit! Vegyen új sorsjegyeket

MÁR EGY NYOLCAD SORSJEGGYEL IS
MILLIOMOS LEHET.

Még vásárolhat sorsjegyet! — Hol? — a
BANCA ILIESCU S. A.-NÁL, CLUJ

* Utmutató a kettős könyvvitel gyors és könnyű elsajátítására. Összeállították Neuländer Ottó és Maroevic Iván. Ára 30 lej. Pósta

szétküldéssel 35 lej. Csak a pénz előzetes beküldése mellett küldi a Brassói Lapok könyvostálya.

Augusztus 28-án kezdődik a **nagy játék**, senkise maradjon osztály-sorsjegy nélkül!!!

Főnyeremény Lei 8.000.000 és 28.200 nyeremény Lei 134.000.000 értékben
Sorsjegyek még kaphatók:

„FORTUNA” (Enkelhardt Sándor) Brassó, Weiss Mihály utca 5 sz.

S P O R T - É L E T

A Balkán-olimpia első napja:

Havaletz második, Kovács és Manea harmadik

A zágrábi versenyen összpontozásban harmadik helyen áll Románia

Zágráb, augusztus 28.

A Balkán-olimpia versenyei megkezdődtek. Az első nap után Románia versenyzői harmadik helyen állnak. A Balkán atlétikai életének fejlődéséről beszélnek az eredmények:

100 m: 1. Bauer jugoszláv 10.8 mp. 2. Lambru görög 10.9 mp. 3. Kovács román 10.9 mp. 4. Kovacevics jugoszláv. 5. Mantikas görög. 6. Ionescu Crum román. — Diszkoszvetés: 1. Syllas görög 48.54 m görög és Balkán-rekord! 2. Havaletz román

46.70 m. 3. Ganceff bolgár. — 800 m: 1. Georgacopoulos görög 2 perc. 2. Niklázi jugoszláv. 3. Passi görög. 4. Zorga albán. 5. Popovici román. 6. Krausz román. — 10.000 m 1. Kirichiades görög 33 p 49 mp. Balkán-rekord. 2. Andronachis görög. 3. Manea román. 4. Brucker jugoszláv. 5. Starman jugoszláv. 6. Comanescu román. — Magasugrás: 1. Buratovici jugoszláv 182 cm. 2. Mantello görög 180 cm. 3. Haydar török 180 cm. 4. Martini jugoszláv 180 cm. — Románia nem indított verseny-

zót itt. — Gerelyvetés: 1. Adyomis görög 56.35 m. 2. Papagheorghis görög. 3. Kovacsics. Soos nem utazhatott Zágrábba, pedig esélyei lettek volna. — 4x400 staféta: 1. Jugoszlávia 3 p 31.8 mp. 2. Görögország. 3. Románia. A görögök óvtak.

A pontverseny állása: Görögország 56 pont. 2. Jugoszlávia 54 pont. 3. Románia 22 pont. 4. Bulgária 12 pont. 5. Törökország 10 pont. 6. Albánia 2 pont.

Káprázatos világrekordot dobott diszkosszal a svéd Anderson: 52.42 méterert!

Oslo, augusztus 28

A svéd-norvég atlétikai versenyek során a svéd Anderson 52.42 méteres dobásával új világrekordot állított fel.

A szenzációs teljesítménnyel az amerikai Jussup 51.73 m-es 1930-ban felállított világrekordját javította meg.

Anderson egyszerű közrendő — és rendkívül szorgalmas. Ezelőtt hat évvel még csak 38.55 méterert dobott!

Ami még embernek nem sikerült:

Átuszták a Gibraltár-szorost

Gibraltár, augusztus 28

W. Brewer angol tengerésztiszt Gibraltár és Algeciras között 3 óra 24 perc alatt átusztta a Gibraltár-szorost. Az eddigi kísérletek a szorosban uralkodó igen erős áramlat miatt hiúsultak meg. Ez tehát az első sikeres átusztás!

SCHMELING LEGYŐZTE NEUSELT

a hamburgi találkozáson. Schmeling annyira kikészítette ellenfelét, hogy a kilencedik menetben feladta. Az Amerikában sorozatos sikereket elért Neusel sima veresége nagy meglepetés. Schmeling most már küzdhet a világbajnoki címért.

11.7 MP — HÖLGYVILÁGREKORD!

a lengyel Walasiewicz futotta Varsóban, egytized másodperccel javítva meg az eddigi világrekordját.

Rekordözön

az országos uszóbajnokságokon — Komoly, sokatigérő eredmények — Legeredményesebbek a marosvásárhelyiek

Bukarest, augusztus 28

Az országos uszóbajnokságokat Bukarestben rendezték meg — nagy sport-sikerrel. Valóságos rekordözön volt. — Több biztató tehetség igazolta be véglegesen, hogy a fejlődés meglepően gyors iramu és rövidesen nem kell szégyenkezni a külföld előtt.

A bajnokságokon — melyeken a Marosvásárhelyi SE vonultatta fel a legnagyobb és legeredményesebben szereplő gárdát — egyes számok győztesei a következők:

50 m gyors: Berta MSE 29.4 mp.

— 100 m gyors: Püllöck, Ilsa 1 p 08 mp. Püllöck a Bukarest nagydíjáért kiírt versenyben 1 p 07.5 mp-t uszott. Ideje országos rekord.

200 m gyors: Kelemen MSE 2 p 36.1 mp Országos rekord!

400 m: Kelemen MSE 5 p 40 mp. Országos rekord!

800 m gyors: Daróczy MSE 12 p 18.3 mp.

— 1500 m gyors: Ziegler U 25 p 29 mp. — 100 hát: Aranyossy Universitatea 1 p 19.6 mp. Országos rekord!

100 mell: Gherman TCR 1 p 23.6 mp. Országos rekord.

200 mell: Aranyossy U 3 p 06.8 mp. Országos rekord! A legjobb az összes rekordok között!

4x200 gyors: MSE 10 p 56.3 mp. Országos rekord!

— 3x100 vegyes MSE 4 p 01.9 mp. országos rekord beállítva. — 4x100 gyors: MSE 4 p 46.4 mp.

Műugrás: Lascu Sportul Studentesc. —

HÖLGYSZAMOK

— 50 m gyors: Sallay, Ilsa 36.3 mp. országos rekord!

100 gyors: Izsák Lili MSE 1 p 24.1 mp.

Országos rekord!

400 m gyors: Nagy Lili MSE 7 p 33.7 mp.

— 100 m mell: Daróczy MSE 1 p 40 mp.

200 mell: Daróczy MSE 3 p 33.8 mp.

Országos rekord!

100 m hát: C. Pimper 1 p 45.6 mp. —

4x50 gyors: MSE 2 p 55 mp. — 5x100 vegyes MSE 4 p 56.9 mp.

VIZIPOLO

Universitatea—MSE 5:4 (3:1). Meglepetés.

CFR—Ilsa 3:1 (2:0).

A döntő: CFR—Universitatea 3:3 (2:1).

Vívásban Románia győzött a kisanant katonai versenyeken. A cseh csapat 9:0 arányban győzte le a jugoszlávokat. A körmérkőzés tehát így végződött:

Románia—Jugoszlávia 8:1

Románia—Csehszlovákia 7:2

Csehszlovákia—Jugoszlávia 9:0.

Végeredményben: 1. Románia 2 győzelem. 2. Csehszlovákia 1 győzelem, 1 vereség. 3. Jugoszlávia 2 vereség.

Európarekord a magyar atlétikai bajnokságokon

Budapest, augusztus 28.

A magyar bajnokság több rekordja közül kimagaslik Kovács világraszóló 200 méteres gátfutórekordja. Az eredmények:

100 m.: 1. Sir 10.6 mp. 2. Forgács 10.7 mp. 200 méter: 1. Sir 21.6 mp. 2. Gyenes 22.1 mp. 400 méter: 1. Barsi 50.2 mp. 2. Vadas 50.5 mp.

800 m.: 1. Szabó 1 p 56.5 mp. 2. Ignác 1 p 58.1 mp.

1500 méter: 1. Szabó 3 p. 56.4 mp. 2. Ignác 4 p. 02 mp.

5000 mp.: 1. Szilágyi 15 p 21.6 mp. 2. Görög 15 p 24.8 mp. Az átigazolás alatt álló Kelen nem indult.

10.000 méter: 1. Szilágyi 32 p. 08.2 mp. Magyar rekord! 2. Német 33 p. 08 mp.

EASTMAN

középtávúfutó világrekorder, az Európában versenyző amerikai atléták egyik legkiválóbbja.

110 gát: 1. Kovács 14.9 mp. Magyar rekord beállítva. 2. Jávor 15.4 mp.

200 m. gát: 1. Kovács 23.7 mp. magyar rekord és Európa rekord! 2. Héjjas 25.4 mp.

400 gát: 1. Héjjas dr. 55 mp. 2. Kertész 57.2 mp.

Magasugrás: 1. Késmárki 185 cm. 2. Kerkovits 182 cm. Bódosi nem indult.

Távolugrás: 1. Dombovári 733 cm. 2. Megyeri 729 cm.

Hármasugrás: 1. Somló 14.98 m. 2. Dunszoki 14.33 m.

Rudugrás: 1. Zsuffka 380 cm. 2. Bácsalmási 360 cm.

Súlydobás: 1. Darányi 15.10 m. 2. Horváth 14.21 m.

Gerelyvetés: 1. Várszegi 65.15 m. 2. Farkas 60.14 m.

Diszkoszvetés: 1. Remez 46.73 m. 2. Donogán 46.19 m.

Davis Cup

Németország—Dánia 5:0.

Hollandia—Svédország 3:2.

Nehezen győzte le a bécsi Admira a tartalékos Ripensiat

Temesvár, augusztus 28

Négyezer néző előtt, izgalmas szép küzdelemben győzött az osztrák bajnokságot. Lényegesen jobban játszott az Admira, mint Bukarestben, de így is csak teljes erőfeszítéssel tudta legyőzni a tartalékos, katonai játékosai nélkül játszó TAC játékosokkal megerősített Ripensiat. Ha az első félidőben Zombory nem véd teljesen formán kívül, meglepetés is lehetett volna.

A csapatok ebben a felállásban játszottak: Admira: Platzer — Pavlicek, Mischintzka, Urbanek, Hummenberger, Facco — Siegl, Durschpekt, Stoiber, Schall, Vogl. Ripensia: Zombory (Konrad) — Burger, Nemet (Hoksary) — Kohn (TAC), Kotormany, Aigner — Beke, Ciolac, Posszak (TAC), Schwartz, Dobay.

Az Admira nagyon rohamoz az elején. Az eredmény — két gól: 4 percben Siegl, 23. percben Schall 2:0. A Ripensia támadásait is

siker koronázza: Posszak a 34. percben szépít 2:1. Két súlyos kapushiba azonban még nagyobb vezetéshez juttatja a bécsieket: 38. percben Schall és a 40. percben Hummenberger 4:1.

Szünet után Konrad áll be a kapuba. Nyomában megváltozik a játék képe. Az Admira ostromok megtörnek. A Ripensia viszont eredményes tud lenni: 14. percben Dobay, 17. percben Schwartz 4:3. Változatos játék után a 25. percben a bécsi Vogl révén 5:3. A Ripensia azonban nem hagyja magát: 38. percben Ciolac 5:4. Az Admira finiselt és az utolsó percben 16 gólt Hummenberger 6:4.

Egyéb temesvári mérkőzés:

Banatul—Freidorf 6:2 (4:1).

Rapid—Electra 5:2 (2:1).

TAC—Venus 4:3 (1:2).

Kinizsi—Kadima 3:0 (1:0).

ZSOMBOLYA

Hertha—Germania 9:3 (5:2).

NAGYBÁNYA

Barkochba—Tricolor 2:1 (0:1).

SEGESVÁR

Marosvásárhelyi MTE—Aquila 6:4 (4:1)

BOTFALU

Botfalusi CSK—Spárta Brassó 8:0 (5:0)

CSIKSZEREDA

Sepsiszentgyörgyi MTE—CsSC 2:0 (0:0)

BUSTENI

Astra Brassó—Caraiman 4:2 (3:1).

ZERNEST

Bársavia—Venus Brassó 3:0 (0:0).

SEPSISZENTGYÖRGY

Klinger SC—KSE komb. Kézdivásárhely 1:0 (0:0).

SZÁTMAR

A szatmári stadion felavatása. Villámtor-na:

Olimpia CFR—Kolping 1:0 (1:0).

Törekvés—Barkochba 2:0 (1:0).

Olimpia CFR—Törekvés 2:1 (1:1).

Kolping—Barkochba 3:0 (2:0).

Olimpia CFR—Barkochba 5:0 (1:0).
Törekvés—Kolping 3:0 (0:0).
A villám-torna győztese: az Olimpia CFR.

ARAD

Gloria CFR—II. osztályú válogatott 7:1 (3:1).

AMTE—Hakoah 1:0 (1:0).

KOLOZSVAR

Unirea—Juventus 3:2 (1:0).

Haggibbor—KAC 2:2 (1:0). Szép játék. Reményi (42. perc) Fried (második félidő 16 perc) illetve Tunyoghi (23 p 11-es) és Krausz II. (öngól).

NAGYVÁRAD

Törekvés Nagyvárad—Törekvés Szatmár 1:1 (1:0). Bakos, illetve Keresztesi a góllövők.

Makkabea ifjúsági—Vasas ifjúsági 1:0 (1:0). Zwicker Vasas kapus egy vetődésnél lábát törte. Kórházba szállították.

MEDGYES

Spárta—Marosvásárhelyi SE 3:2 (0:1).

Győzelemmel előverte séget szenvedett a nagybányai Phönix Bécsben

Hakoah—Phönix 3:2 (3:1)

Bécs, augusztus 28

A nagybányai Phönix Bécsben játszott a Hakoahval. Az első félidőben elfogodottan játszott a Phönix, de aztán magára talált és a második félidőben fölénybe is került. Bécsi sportörökben komoly elismerést keltett a Phönix játéka.

JOL STARTOLT A HUNGARIA A MAGYAR BAJNOKSÁGBAN

Hungaria—Somogy 7:1 (3:0). Szép és biztató játékkal könnyen győzött a Hungaria az első budapesti bajnoki mérkőzésen. A gólok sorrendje így alakult ki: 6. percben Cseh II. 1:0. 18. percben Gergely 2:0. 21. percben Szabó III. 3:0. A második félidőben: 1. percben Szabó III. 4:0. 5. percben Gergely 5:0. 14. percben Kolár 5:1. 25. és 26. percben Titkos 7:1.

UJPEST NEMZETKÖZI ELLENFELET GYŐZÖTT LE

HIRDETMEY

A baróti Erdőbirtokosság árlejtést hirdet saját székházának felépítésére 1934 szeptember 8-án délelőtt 10 órára, a birtokosság helyiségében.

A feltételek megtekinthetők ugyanott.

Biri neni szakácskönyve a legjobb és mégis a legolcsóbb. Ismét kapható mindenütt. Kemény kötésben 100— lej. Postán utánvétellel szállítja a **Brassói Lapok Könyvosztálya.**

ÉRTESÍTÉS

Kérjük az érdekelt cégeket, küldjenek sürgősen ajánlatot modern benzinpompáról, komplekt, de tartány nélkül, az ár és garancia feltüntetésével.

„RAPID“

Sindicatul Proprietarilor de Autobuze Cluj, Calea Regale Carol II. no 119

GUST RICHARD

fogászati műtermével átköltözködött

1. ephénpiac 1 sz.

alá (Uj Scherg-épület).

Telefon szám: 836.

Mély fájdalommal, de az Isten akaratában megnyugodott lélekkel jelentjük, hogy a legjobb hitves, gyermek, anyja és testvér

WACHTER VILMOSNÉ

szül. Marinescu Baba

augusztus hó 26. án reggel 7 órakor bősiesen éviselt rövid szenvedés után, 29 éves korában, az Anyaszentegyház szentsejével; megerősítve, visszaadta lelkét Teremtőének

Temetése f. hó 28. án d. u. 5 órakor lesz a bolonyai temető kapujánál, lelke üdvösségéért a szentmise áldozatát f. hó 29-én reggel 9 órakor mutatjuk be a helybeni plébánia templomában.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

Brassó, 1934 augusztus 26.

A gyászoló család.

Félrevezetik Önt, ha „OLLA“ helyett silány utánszókat ajánlanak. Utasítsa vissza ragaszkodjék az eredeti csomagolású „OLLA“-hoz

Ujpest—WAC 2:1 (1:0). Ezzel a Budapesti lejtőn nemzetközi mérkőzéssel készült az Ujpest a kűszöbön álló teljes bajnoki szezonra. A bécsi WAC csapatában az uton megbetegedett kapus helyett a Hungaria tartalékja, Ujvári védett. Kocsis (42. percben lőtte a vezetőt; Müller egyenlítő, a győzelmet a 36. percben Kiss szerzi meg.

MEGLEPETÉS MISKOLCON

Attila—Boeskal 3:2 (1:1). Barátságos.

SOROKSÁRÉ A MAGYAR KUPA

Soroksár—BSZKRT 2:0 (0:0). Harmadszor megismételt döntő.

KISSINGEN

Kissingen—Szeged FC 4:2 (2:0).

MÜNCHEN

Slavia Prága—IFC Bayern 3:3 (2:1).

LEITEN

Slavia—Leiten válogatott 8:1 (2:1).

LUTTRINGSHAUSEN

Szeged FC—BVOI Lüttringshausen 5:1 (1:1).

BECS

WSC—Viena 1:0 (1:0). A bécsi bajnokság nyitánya.

PILSEN

Viktoria—Austria Bécs 3:0 (2:0). Nagy meglepetés.

JUGOSZLAVIA LEGYŐZTE

LENGYELORSZAGOT BELGRADBAN

Jugoszlavia—Lengyelország 4:1 (2:0). Meglepetés a győzelem aránya. A román Xifando kitűnő bírót volt.

Atlétika

Három új országos rekord Kolozsvárt

Kolozsvár, augusztus 28

A KAC kitűnő ifjúsági atlétái hivatalos rekordkísérleten három újabb országos rekordot javítottak. Nemcsak a KAC atléták jó formájának bizonyítékai ezek az új legjobb országos eredmények, de megmutatják, hogy milyen lelkiismeretes munkával dolgoznak ebben a klubban.

A három új rekord:

4x200 méteres staféta: (Temu, Dejenaru, Weinrich, Sargent) 1 p 36.8 mp. Országos rekord! (Régi 1 p 37.4 mp. KAC)

Svéd staféta: 2 p 09.6 mp. országos rekord! (Régi 2 p 15.2 mp).

500 méteres síkfutás: Bodonyi 1 p. 15 mp., országos rekord! (Régi: 1 p 14.2 mp. Lőrinczy KAC).

A KAC ifjúsági atléták sikereinek elismerése: szeptember 16-ikán Kolozsvárt rendezik meg az országos ifjúsági bajnokságot.

Szerkesztői üzenetek

B. B. Nem tehetjük meg, hogy a lapban, a nagy nyilvánosság előtt, címeiket adjunk Önnek, különösen ilyen meghatározásban, hogy a legjobb belgyógyász, sebész, kozmetikus Brassóban ez és ez. Ez ellen leghamarabb az érdekelt orvosok tiltakoznának. Küldjön válaszlevelet az akkor levélben adunk címeiket.

Kolozsvár. Az 1933. július 15-én kelt 114—217. számú pénzügyminiszteri rendelet szerint a kiskereskedők is kötelesek könyveket vezetni. Ezt a rendeletet mi törvénytelenné tartjuk, mert egy 1927. július 2-iki belügyügyi bizottság határozata alapján adták ki, holott az 1927. áprilisi belügytörvény csak a kereskedelmi könyvek felülbélyegzését és nem a könyvek vezetését írja elő. Viszont az 1933. évi egyenes adókról szóló törvény 105. szakasza világosan kimondja, hogy a kisiparos és kiskereskedő nem büntethető azért, ha könyvet nem vezet. A rendelet törvénytelen voltát azonban csak a Semmitőszék útján lehet kimondani, a Semmitőszékre vonatkozó törvény 21—22. és 29. szakaszai alapján, viszont eljárás csak akkor indítható, ha valakit már megbüntettek a rendelet alapján, mert könyvet nem vezetett. Ilyen esetről azonban eddig még nincs tudomásunk.

S. S. S. Talán a Chanson-Monoton. De még az sem vers. „Gürcölő“ például semmiesetre sem magyar szó és a versei sem magyarul írott versek. Nehéz itt tanácsot adni: írni, vagy nem írni? ez az Ön magánügye. Ha egyszer úgy érzi, hogy ezeknél a verseknél jobbat írt, úgy kioldja.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Allástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Eladó 1 és fél tonnás International teherautó, esetleg egyes részei is. Kuttlik Jusz-tinia, Făgăraş. 14138

Megvételre keresünk jó márkájú, prima, abszolút fizetőképességű állapotban levő 100—150 H. P. földgáz vagy szivóvázmotort, generátor nélkül. Ajánlatok „Hedvig“ malom, Târgu-Mureş címre küldendők. 14032

Szeszgyár részére alkalmas fizetőképességű gőzkazán, egyszás négyzetméter fűtőfelülettel nagyobb, megvételre kerestetik, Weiss Bernát, Alba-Julia.

Malomgépeket keresünk megvételre, teljes leírást kérünk. Pünkösdi malom, Dárste, jud. Braşov. 14145

Jókarban levő csukott Lancia-lambda automobil eladó. Értekezni a katolikus gimnázium portásánál. 14217

Megvételre keresek egy erős gőzmozdonyt, 760 m/m nyomtávú, négy csatlós. Kozma Hugó, Arad, Blv. Reg. Ferdinand 62. 14215

Hoffher cséplő, körülgyűrűs, 1000-es eladó és egy 6 hengeres Oakland-autó. Esetleg elese rélném 8 vagy 900-al. Keresztes, Baţani Mare. 14234

Veszek Áruforgalmibank betétkönyvet. Fizetek készpénzben. Bartha, Szent János utca 11. 14242

Allást nyer

Erdei közöskönyvhöz (ket tisztviselőhöz) kerestetik perfect főzőnő, aki egyéb munkát is végez. Ajánlatokat „Szeptember 15.“ jelígre a kiadóhivatal továbbít. 14159

Perfekt vasesztérgályos azonnali belépéssel alkalmazást kap az Autobus Express Ocland S. A., Odorheiu gépjavító műhelyében. Ajánlatok igénymegjelöléssel fenti címre küldendők. 14237

Vegyes

Örökbe adnám két éves egészséges szép kis lányomat. Sürgős választ „Uriasszony“ jelígre a kiadóba kérek. 14142

Iskolás fiut vennék teljes ellátásba, Saguna-gimnáziumba járó fiam mellé. Jó bánásmód és elsőrangú ellátás, méréseket „Saguna“ jelígre a kiadóba kérek.

Egymillió kölcsönt adnék árufedezetre vagy létesítendő fiókra megfelelő állásért. Jurasák ügynősköze, Oradea, Regele Ferdinand 7. 14244

Wien Studierende finden in gebildeter Familie mit Tochter und Sohn (Universitäts Hörer) aufnahme. Cultiviertes Heim in Gartengegend. Auskunft fr. Black, Satu-Mare, Regele Ferdinand 22. 14236

Házasság

Biztos egzisztenciával rendelkező, intelligens vendéglős komoly, érettebb nő ismerettségét keresi, házasság céljából. Üzletbővítés megkíván kb. 300 ezer lej hozományt, ennek ellenében szerető szívért ugyanazt nyújt. Jelígre „Bizzál a jövőben.“ 14231

28 éves középtermetű, jó alaku, csinos arckifejezésű, művelt árvalány, házasság céljából megismerkedne uriemberrel. Hozománya kettő milliónyolcszáz ezer lej készpénz, 2 kétemeletes, 3 egyemeletes és egy magánház. **Bizony Ferenc** 15 éve fennálló házasságközvetítő irodája, Timişoara, Boulevardul Berthelot 3.

FIAIALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv. stb. Ár színes borítólappal 30 lej.

Eivennék feleségül olyan tisztamutató idősebb hajadont, özvegyt vagy elvált asszonyt, ki komolyan gondolt a boldog családi élet megapozására. 39 éves akadémiát végzett diplomás uriember vagyok, még nem voltam nőst. Nyugdíjképes állami alkalmazásban állok és van egymilliót meghaladó készpénzvagyonom — 178 cm magas, jóméglejű és kellemes társalgónak mondanak. Vagyonnra, vagy hozománnyra nem tekintállok. Teljes feladócimmel ellátott levelet „Juris dr.“ jelígre a kiadóba kérem.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.